

 eCanis.cz

04/2018

*Budeme
barfovat!*

*Stopujeme
přesně*

Organizace a řízení chovu

Jak zatočit s blechami a klíšťaty?

*Malý modrý gaskoňský honič
lovec tělem i duší...*

*Pudl velký
pes, za kterým se ohlédnete...*

Milí čtenáři,

je až neuvěřitelné, jak je měsíc krátká doba. Vždyť jako by to bylo teprve včera, co jsem psala březnový úvodník a již je tu ten dubnový. A tak se nám to vše krásně rozjíždí a již na nás čeká to krásné období tepla. Jdeme se tedy podívat na to, co pro vás tentokrát máme.

Portrét plemene je, jak již obálka napovídá, věnovaný plemeni velký pudl, který v současné době zažívá opět velký boom. A proto jsme pro vás připravili fantastický portrét plemene z pera dlouholeté chovatelky Ireny Lukešové. K vidění budou i druhy stříhů, pestrost barevných rázů a mnoho dalšího. Tak, jak jsme všichni zvyklí na čtvrtěční rozhovory o plemenech, přidáme tentokrát i úterní povídání o pudlících jiných velikostních rázů. Takže přátelé pudlů se mají opravdu na co těšit a myslím, že ani ostatní čtenáři nepohrdnou informacemi o těchto čínorodých psech.

V rubrice věnované méně známým plemenům si budeme povídat o malém modrém gaskoňském honiči. Dozvíme se nejen spoustu zajímavostí od chovatele, ale také se maličko „opřeme“ o myslivost. A možná vás zaskočí upřímnost slov z úst myslivce, jenž se lovu věnuje už pětatřicet let.

Scházet nebudou ani seriály včetně dvou zbrusu nových. Jednak se budeme spolu s Ing. Luděkem Novákem zabývat obecnou problematikou řízení chovu a poté jsme vyslyšeli přání mnoha z vás a vrhneme se společně do barfování. Veterinární tematika a stejně tak chovatelská anketa se tento měsíc zaobírá bojem s klíšťaty a dalšími vnějšími parazity. No, a Katka Houšková nám vysvětlí, jak nejlépe trénovat označování předmětů na stopě. Kdo se těší na oblíbený treibball, tak toho budeme muset maličko zklamat, neboť seriál již skončil. Za to se můžete těšit na první díl treibballového online kurzu na www.ecanis.cz již 29. dubna 2018.

Přátelé, věříme, že se vám dubnové číslo bude líbit. A nezapomeňte sledovat pravidelně náš webový magazín eCanis (www.ecanis.cz), protože každý den zde naleznete něco nového.

Příjemné čtení, přátelé

Za redakční tým eCanis
Iveta Panýrková
panyrkova@ecanis.cz

FOTO NA TITULNÍ STRÁNCE

C. I. B. Britany Bílá říše

nar. 10. 8. 2014

o. Jouet Eminence de Concubine,
m. Charlenne Bohemia Jaronela
chov. Radomíra Benková
maj. Lenka Orzelová

Tituly:

BIS, C.I.B., Šampion ČR, SK, SLO, PL, HU,
SRB a Junior šampion ČR, SK, HR,
PL, HU.

Foto: Kristýna Stonišová-Šmídová

Obsah čísla 4/2018

2 Úvodník

Plemena

4 Pudl velký – pes, za kterým se ohlédnete.../ Irena Lukešová

10 Skvělé, ale opomíjené plemeno loveckých psů – to jsou „gaskoňci“! / Iveta Panýrková

14 Kdo je kdo?

Chov

15 Chovatelé, co říkáte? „Jakým způsobem bojujete s klíšťaty a ostatními vnějšími parazity?“

17 Organizace a řízení chovu psů / Ing. Luděk Novák

BARF

19 Domestikace psa nejen ve vztahu k člověku aneb Budeme barfovat – 1. díl / Lucie Boturová

Pachové práce

21 Stopujeme přesně – 6. díl / Kateřina Houšková

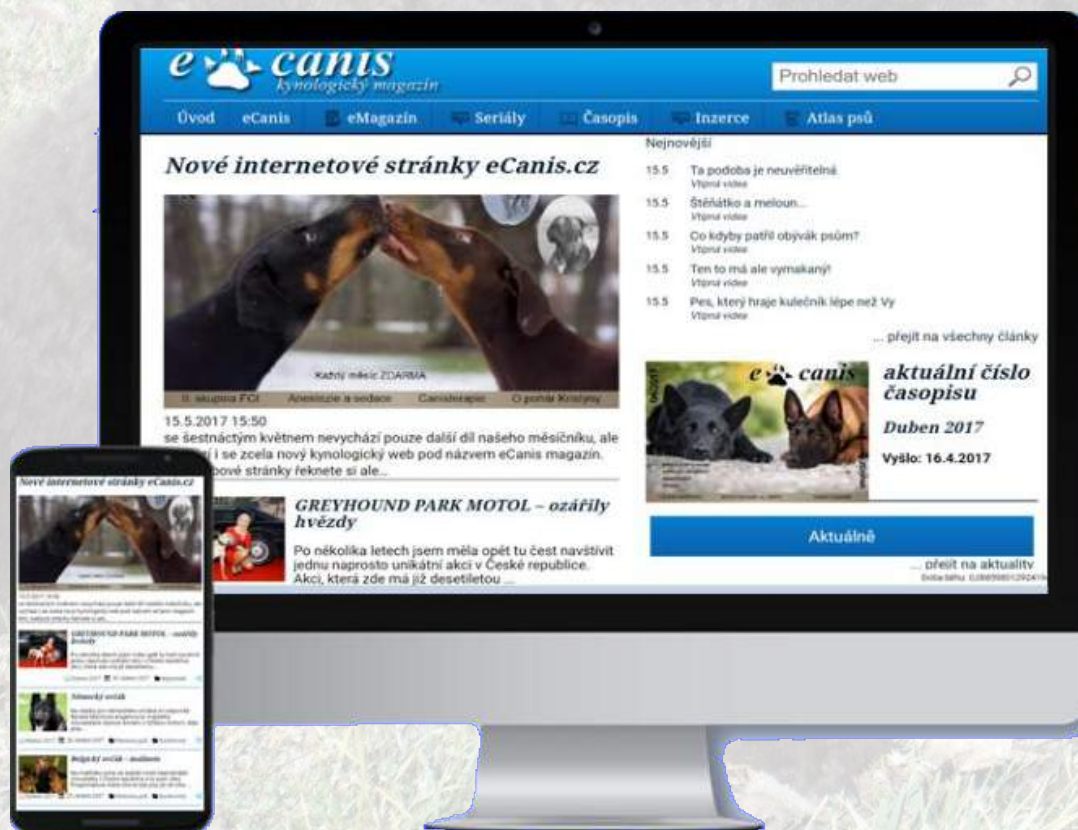
Veterina

27 Co dát psovi na klíšťata a blechy aneb jak fungují různé typy antiparazitik? / MVDr. Lucie Veselá

Péče o psa

31 Proč se někteří pejsci neholí mašinkou? / Jarmila Kašparová

Tiráž

Pudl velký

- pes, za kterým se ohlédnete...

Kdyby měla plemena psů své reklamní slogany, jako mají značky aut, ten pro velkého pudla by mohl znít třeba takto: Pudl velký. Pes, za kterým se ohlédnete... Nevím, jak je to s reklamními slogany aut, ale tento by určitě nelhal, to vám potvrdí každý majitel tohoto plemene. Jdete-li s velkým pudlem po ulici, musíte se smířit s tím, že budete budít stejnou pozornost, jako kdybyste kráčeli s Karlem Gottem nebo s Claudií Schifferovou. Lidé se za vámi budou otáčet, ti odvážnější požádají, aby si mohli psa pohladit, vyfotografovat, případně se vyfotografovat s ním.

Nemá žádné „hvězdné“ manýry

Máte-li plemeno rádi, budete mu dělat reklamu tím, že váš pes bude nejen pěkně upravený a v závislosti na počasí a terénu v rámci možností čistý, ale hlavně a především dobře vychovaný – přátelský, vstřícný a bude se usmívat do objektivu. Je totiž předurčen k tomu být psí top celebritou (myslím, že o první místo by si to „rozdal“ s afgánem a těžko říct, kdo by v tomto duelu byl vítězem). Jeho mimořádný vzhled je však v rozporu s jeho charakterem – velký pudl nemá žádné „hvězdné“ manýry. Je ve své podstatě tak obyčejný, jak jen pes může být. Jeho charakter neskrývá žádné složitosti, veškerá jeho výjimečnost je dána jen úpravou srsti, jejíž jedinečné vlastnosti umožňují naprosto nepřebornou škálu možností střihů, od těch opravdu extravagantních až po naprosto nenápadné.

V pudlařské hantýrce se velkému pudlovi neřekne jinak než „královák“ – název pochází z doby, kdy byl tento velikostní ráz nazýván královský. Velký pudl je nekorunovaným králem „devítky“ – deváté skupiny FCI, která zahrnuje společenská plemena. Se svou výškou kolem 60 cm v kohoutku je největším plemenem této skupiny.

Přátelský a pohodový pes – to je „královák“

Nejsou tak daleko doby, kdy byl velký pudl vzácností. Dnes se stal do jisté míry módní záležitostí – lidé si libují v extrémech, takže je spolu s toy pudlem jedním z nejžádanějších velikostních rázů. Koneckonců, proč ne? „Královák“ je velice univerzální plemeno s výbornou povahou. Je to velmi něžný, jemný, ale zároveň vyrovnaný a pohodový pes, přátelský k lidem a tolerantní k jiným zvířatům. Někteří jedinci mohou být zdrženlivější v kontaktu s cizími lidmi, ale dobrou socializací jde i tato odtažitost překonat. Výchova velkého pudla je velmi jednoduchá, protože se rychle učí a bez problémů se podřizuje autoritě, snaží se zavděčit a není svéhlavý. Je temperamentní bez hektičnosti a hyperaktivity (koňáci by použili výraz „příjemně temperamentní“ a pokud mezi čtenáři nějakí jsou, přesně ví, co mám na mysli). Není hlučný a v bytě prakticky neštěká. Jeho temperament s výbornou ovladatelností jde ruku v ruce s nadprůměrnou cvičitelností. Je třeba upozornit na to, že coby velké plemeno dospívá později a tudíž i období štěněcí a posléze pubertální je delší. V době puberty je „královák“ rozlítaný blázen a stejně jako u jiných plemen je třeba opravdu důsledně nacvičit přivolání, aby procházky nebyly adrenalinovou záležitostí, při které neustále a marně „ořváváte“ siluetu psa, pohybující se rychlostí světla kdesi na obzoru.

Lovecký pud je při troše důslednosti také poměrně snadno udržitelný pod kontrolou, ale je stále třeba mít na paměti, že většina velkých pudlů se za srnou či zajícem opravdu ráda proběhne. Králováci a pudlové obecně obvykle netrpí fobiemi z nárazových zvuků, takže jejich majitelé mají klidné Silvestry a jejich jedinou starostí je nenechávat v době půlnočního ohňostroje nestřežené chlebíčky.

Sice nelíná, ale ta údržba!

Jako bonus připočteme, že pudlí srst nelíná, a když si k běžně udržovanému královákovi přičichneme, místo „psiny“ ucítíme maximálně vůni nějaké té kosmetiky. A k tomu všemu i výborně vypadá – skoro by se dalo říct, že není ideálnějšího společenského psa. Ale... Tohle „ale“ má každé plemeno, velkého pudla nevyjímaje, protože žádné plemeno nemá jen klady. Největším záparem velkého pudla je to, co je i jeho největší chloubou. Je to jeho srst. Chceme-li, aby byl velký pudl skutečně krásný, musíme o ni pečovat a takhle péče opravdu není jednoduchá. Její údržba a úprava je časově a technicky nejnáročnější ze všech plemen.

Největším záparem velkého pudla je to, co je i jeho největší chloubou. Je to jeho srst.

Výstavní úprava – mnohahodinový maraton

Výstavní úprava královského pudla je mnohahodinovým maratonem, který ovládá jen řádově několik desítek lidí v republice a laik ani běžný psí salon ji nemá šanci zvládnout. Pokud chcete velkého pudla na výstavu, musíte počítat s tím, že budete nejen trávit spoustu hodin péčí o srst, ale také budete muset sáhnout poměrně hluboko do kapsy. Začátečníkovi v tomto směru nedávám velké šance na úspěch – přes všechna předsevzetí drtivá většina velkých pudlů končí ostříhaná nakrátko, případně zcela oholená. Psovi to samozřejmě nijak neškodí, popravdě každý pes tráví čas raději běháním v přírodě než stáním na stole, ale úchvatná krása plemene je takovouto úpravou bez diskuze „ve psí“. Bez nadsázky lze říci, že ať máte o údržbě srsti jakékoliv informace a představy, skutečnost je mnohonásobně předčí.

Nekonečný příběh pro kartáč, šampon a fén

Zhruba do deseti měsíců věku se zdá, že všechna ta varování byla jen planým strašením. Váš pes, třebaže ho máte v dlouhém výstavním střihu – tzv. „bejbině“, se necuchá. Vykoupete, vyfoukáte, za dvě hodinky je hotovo. Máte pocit, že všichni přeháněli a péče o králováka je vlastně brnkačka. A pak to začne. Ze dne na den. Jednoho krásného dne zjistíte, že pes má tu a tam cucek v srsti. No nic. Vezmete kartáč a cucky

rozčešete. Jenže za tři dny jsou tam nanovo. Pokud nemáte čas a nevrhnete se na psa okamžitě s kartáčem, zjistíte za týden nebo nedej bože za dva, že pes je tak zaknotaný, že uvést ho do původního stavu bude trvat několik hodin. Pokud neztratíte nervy a psa neholíte, obětujete několik hodin dřiny, psa rozčešete a oddychnete si.

Na tři dny. Protože za tři dny se první knoty objeví nanovo. Udržet mladého králováka v srsti je nekonečný příběh pro kartáč, šampon a fén. Až po několika měsících srst psa vyzraje, nebude už její údržba taková dřina, ale přesto se bez pravidelné péče neobejdete. Ideální je každých deset dní psa vykoupat, ale ne každý má každých deset dní volné celé dopoledne... Vykoupaní pudla totiž nespočívá v tom, že ho po vytažení z vany necháme uschnout pod topením. Srst musíme pomocí kartáče a výkonného fénu dokonale natáhnout a vyčesat – u velkého pudla celá procedura koupání a foukání trvá cca čtyři hodiny. Pokud je ovšem dobře vyčesán. Je-li zaknotaný, délka foukání se mnohonásobně prodlužuje. Aniž bych chtěla potenciální zájemce o plemeno odrazovat, faktem je, že udržet velkého pudla ve výstavní kondici není žádná legrace. Pokud se stane (a věřím, že se to stane skoro každému majiteli pudla), že se delší dobu k péči o srst nedostanete a srst se zacuchá, případně zplstnatí, můžete počítat s desítkami hodin rozčesávání. Opravdu jen mizivá část majitelů králováků je tohle ochotná podstupovat. Naštěstí jsou pro ty línější i jiné možnosti – a tím se dostáváme ke stříhům.

Na údržbu nejnáročnějším stříhem je již výše zmíněná „bejbina“, oficiálně **baby stříh**. Název pochází z dob, kdy byl tento stříh povolen jen do třídy mladých (do roku 1987). V současnosti je u nás u menších velikostních rázů nejčastějším výstavním stříhem. Velcí pudlové jsou obvykle v „bejbině“ vystavováni jen jako mladí. Baby stříh je časově nejnáročnější „díky“ tomu, že srst je na všech partiích s výjimkou zádě dlouhá. Jeho nespornou výhodou je fakt, že jím lze zamaskovat nějaké ty nedostatky v tělesné stavbě. Pro oko laika je baby stříh velice líbivý a atraktivní, bez pro laiky nepřijatelné extravagance.

Baby stříh - Calliste du Cristaux Glace's

Ta naopak nechybí stříhu, který „kraluje“ u výstavních králováků. Je to **americký kontinentální stříh**. Ze všech úprav je to právě „kontinentál“, který dává nejvíce vyniknout eleganci pudla. Je to bez diskuze „top“ stříh pro „top“ jedince. Dává nemilosrdně vyniknout všem nedostatkům psa a nastříhaný na průměrném zvířeti ztrácí svou vrcholnou eleganci. Přesto do něho vystavovatelé velkých pudlů masově upravují své psy – důvodem může být i skutečnost, že kontinentál ušetří díky oholeným partiím majiteli značnou část práce. Osobně si stojím za názorem, že stříhat americký kontinentální stříh na psovi s delším formátem, s ne úplně dokonalým úhlením, na psovi s krátkým krkem a se srstí nedostatečné délky či kvality, případně na mladém, nevyzrálém zvířeti, je naprosto kontraproduktivní a výsledkem je jen divně vypadající zvíře.

Americký kontinentální stříh - Catherine Princess du Cristaux Glace's

Skandinávský stříh - Bonie Brown Lady Sorbona

Dalším stříhem, který v poslední době dobývá výstavní kruhy, je **stříh skandinávský**. Dříve býval povolen jen do třídy veteránů, oficiálně je uznán teprve od roku 2015. „Skandinávie“ je velice přirozený, líbivý a nevyumělkovaný stříh, který má šanci znovu zpopularizovat plemeno mezi lidmi, pro které jsou vyholené partie a pompony nepřijatelné. Nicméně nenechte se mýlit – třebaže srst je podstatně kratší než u předešlých stříhů, její délka je na všech partiích poměrně velká a skandinávský stříh rozhodně nepatří mezi bezúdržbovou úpravu. Rovněž jeho provedení není po technické stránce vůbec jednoduché.

Stříh moderní, který je už dávno moderní jen u pouličních pudlů, je v současné době na ústupu. Třebaže na výstavách se s modernou prakticky nesetkáme, zůstává nejoblíbenějším stříhem domácích mazlíčků.

Moderní stříh fen C.I.B Britany Bílá šše vyložen slusí.

Stříh klasický vymizel jak z výstav, tak i z ulic. Býval skutečně typickou úpravou pudla a lze jen doufat, že se časem v nějaké třeba trochu zmodernizované verzi vrátí.

Rovněž **anglický sedlový stříh** není běžně k vidění – nenašel mezi vystavovateli oblibu.

Fantazii se meze nekladou

Kromě těchto oficiálně uznaných stříhů existují desítky dalších možností úpravy pudla. Dle fantazie a zručnosti, případně nezručnosti stříhače lze pudla upravit prakticky jakkoli. Na stříhačských soutěžích vídáme pudly „převlečené“ umným stříhem i za jiná plemena – např. velkého pudla nastříhaného na obřího bedlingtona nebo kerry blue teriéra. Také pro provedení velice fantazijních, barevných uměleckých kreací na prestižních soutěžích je velký pudl dokonalým modelem.

Drtivá většina majitelů velkých pudlů nakonec pro snadnou údržbu zvolí nějaký ten krátký, sice nestandardní, ale sportovní stříh. Tělo psa je oholeno strojkem, delší srst je ponechána jen na hlavě a končetinách (a to ne vždy). Mnoho parády s takovým psem sice nenaděláme, ale do přírody, na sport či pro líné nebo příliš zaneprázdněné majitele je tato úprava praktická. Často také můžeme vidět velké pudly s oholeným tělem a ponechanými pompony na ocase a končetinách. Ani tato úprava není náročná na péči.

Sportovec tělem i duší

Ovšem ne každý majitel velkého pudla si toto plemeno pořizuje pro jeho srst.

Pod všemi těmi bambulemi a vystříhanými kreacemi se skrývá velice sportovní tělo – oholený velký pudl vypadá trochu jako ohař (však také lidé, kteří už nechtějí zažívat martyrium úpravy a údržby srsti často sjedou strojkem svého psa tzv. „na ohaře“).

Díky této tělesné stavbě a výborné cvičitelnosti je velký pudl využitelný na celou škálu kynologických sportů, třebaže na špičku nedosáhne v žádném (není to prostě malinois, ale na druhou stranu kolik lidí se chce věnovat některému ze sportů vrcholově?). S velkým pudlem jde se slušným úspěchem dělat prakticky cokoli – namátkou sportovní kynologii zahrnující poslušnost, stopy a obrany, agility, coursing, pasení, dog dancing... Výčet by nebyl úplný, kdybychom jako raritu a důkaz, co všechno velký pudl dokáže, nezmínili Johna Sutera, známého pod označením „pudlí muž z Aljašky“. John Suter trénuje od roku 1976 velké černé pudly pro závody spřežení. Zúčastnil se s nimi kolem dvou set osmdesáti závodů, přičemž devadesátkrát stáli jeho pudlové na stupních vítězů mezi prvními třemi týmy. Vrcholem jeho úspěchu byla čtyřnásobná účast na nejtěžším závodě Iditarod, dlouhém bezmála 1200 mil (1900 km). Pudlí spřežení probíhalo cílem vždy ve středu pole.

Anita Bohemia Black Angel upravená v americkém kontinentálním stříhu p i tréninku obran

V USA jsou velcí pudlové využíváni dodnes ke svému původnímu účelu – lovu kachen. „Králováci“ slouží také jako vodící či asistenční psi a využívají se v záchranném výcviku.

Tady si veterinář moc nevydělá

Zájemci o sportovní využití plemene se zákonitě zeptají na jeho zdraví. Lze s čistým svědomím říci, že je dobré. Velcí pudlové nedávají veterinářům příliš vydělat. Jsou dlouhověcí (běžně 13 – 15 let) a odolní. U plemene se sleduje DKK, ale i jedinci s vyšším stupněm jsou díky své lehkosti do vysokého věku prakticky bez obtíží. Větší pozornost je třeba věnovat hygieně zvukovodu – „díky“ těžkému, hustě osrstěnému boltci pudlové často trpí na ušní záněty. Je třeba zvukovod udržovat čistý a bez chloupků, kterými zarůstá, a které brání ventilaci ucha a vytváří spolu s mazem ideální prostředí pro kvasinky.

Jaký „kabát“ je libo? Račte si vybrat!

Stejně jako ostatní velikostní rázy pudla, je i velký pudl chován v černé, bílé, hnědé, stříbrné a fawn (dříve aprikot) barvě. Na nejvyšší posty na výstavách dosahují černí a bílí pudlové, někdy hnědí. Stříbrní a fawn nejsou tak prošlechtění, nemívají tak vysokou kvalitu srsti a na nejvyšší mety na výstavách obvykle nedosáhnou. Vzhledem k tomu, že se barvy posuzují odděleně, není problém i s ostatními barvami získat šampionáty jednotlivých zemí nebo klubů. Vícebarevný pudl není uznané plemeno a není posuzován společně s jednobarevnými pudly.

Velký pudl zažívá boom...

...a počty zapsaných štěňat jsou vysoké. Lidé se často ptají na cenu, rozpětí je značné. Dá se říci, že velkého pudla lze pořídit od patnácti tisíc korun výše, přičemž žádanější feny bývají dražší. Průměrná cena je kolem dvaceti pěti tisíc, ale může se výrazně lišit směrem nahoru i dolů.

Psi – samci bývají stejně něžní a mazliví jako feny, jejich nevýhodou je to, že někteří jedinci si při močení znečišťují srst na bříše a předních nohou, takže je nutné používat návleky.

Uchovnění velkého pudla je podmíněno účastí na bonitaci a vyšetřením DKK. Vrhů jsou početné, stejně jako u jiných velkých plemen.

Rostoucí popularita plemene neunikla množitelům, takže lze narazit na inzeráty nabízející bezpapírová štěňata. Stejně jako u všech ostatních plemen se množitelé pranic nestarají o vzhled, povahu či zdraví svých odchovů. Štěňata pocházejí ze spojení rodičů často velice netypických a povahově nevyhovujících. Velký pudl, má-li být skutečným reprezentantem svého plemene, nemá levné provozní náklady a ušetřených několik tisíc při jeho pořízení je v celkových nákladech na kvalitní výživu, kosmetiku či úpravu zanedbatelných.

Chtěli byste „králováka“?

Pořízení jakéhokoliv psa, velké pudla nevyjímaje, by měla předcházet zralá úvaha a získání maxima informací o vlastnostech a nárocích zvoleného plemene. U velkého pudla si zájemce musí především zodpovědět otázku, má-li dostatek času, aby zajistil psovi dostatečné vyžití v podobě pohybu, a je-li ochoten obětovat čas a finance na údržbu srsti. V případě, že odpověď na tyto otázky bude kladná, stane se majitelem vzhledově atraktivního psa, který ho bude s noblesou doprovázet do luxusní restaurace i na horskou túru.

Irena Lukešová

<http://www.cassiepia.com/>

Foto: archiv Ireny Lukešové, Martina Doležalová,
Lenka Orzelová, Lenka Wami Vlachová,
Kristýna Stonišová-Šmídková, Jitka Vlasáková,
Andrea Grossmannová, Lubo Spirko

Zem p vodu: Francie

Skupina FCI: 9. skupina FCI – Spole enší a malí psi

Použití: Spole enský pes

Celkový vzhled: Pes střední velikosti s charakteristikou kade avou, kudrnatou nebo š rovou srstí. Se vzhledem inteligentního zví ete, stále pozorného, aktivního, harmonicky stav ného a elegantního a hrdého zjevu.

Barva: Jednobarevná: erná, bílá, hn dá, st íbrná, plavá- ervená. Hn dá musí být istá, dost tmavá, jednotná a teplého odstínu. Běžová a její sv tlejší odstíny nejsou p ípuštěné. St íbrná musí být stejnom rná, istá, ne do erna ani do bíla. Plavá musí být stejnom rná. M že být od sv tle plavé p es oranžovou (aprikot) po erveno-plavou. O ní ví ka, nosní houba, pysky, dásn , patro, t lní otvory, šourek a polštá ky tlapek jsou dobře pigmentované. U ps sv tle plavé barvy musí být pigmentace co nejtmavší.

Výška: nad 45 až do 60 cm s tolerancí plus 2 cm. Velký pudl musí p edstavovat zv tšenou a vyvinutou obdobu středního pudla a musí si

zachovat jeho charakteristické znaky.

Kontakt: Pudl klub (<https://www.pudlklub.com/>), Klub p átel a chovatel pudl (<http://www.kpachp.cz>), Klub chovatel pudl , z. s. (<http://www.kchp.cz/>)

Standard: . 172 naleznete na www.ecanis.cz

Skvělé, ale opomíjené plemeno loveckých psů – to jsou „gaskoňci“!

Pan Milan Faják je myslivcem pětatřicet let. Za ty roky vystřídal mnoho loveckých psů, ale malý modrý gaskoňský honič mu doslova učaroval. A i když jeho chov a používání v našich podmínkách není zrovna snadný, pan Faják se nevzdává. Je to člověk patřící mezi ty, kteří bojují za zachování loveckých psů s pracovními vlohami. Snaží se prosadit to, co má smysl a co k tomuto plemeni neodmyslitelně patří, i když je to cesta nelehká...

Pane Fajáku, vy jste majitelem u nás poměrně vzácného malého modrého gaskoňského honiče. Proč jste si vybral zrovna toto plemeno?

Historie je dlouhá. Před mnoha lety jsem viděl v televizi film, kdy byl pomocí těchto psů veden parforsní hon. Několik let mi trvalo, než jsem objevil, že se jedná o malého modrého gaskoňského honiče (dále jen MMG). Další, asi dva roky jsem oslovoval chovatele a nakonec jsem si přivezl dnes už pěti a půl letou Darsi z Běloruska. Prostě jsem se v tomto plemeni zhlédl a to pro jeho ušlechtilý vzhled, ale hlavně pro jeho povahu, jsou totiž na zvěři nekontaktní. Oni prostě do žádné zvěře nekoušou a toho si silně cením.

Představte nám tedy vaši fenku Darsi...

Jak jsem již zmínil, jmenuje se Darsi Violet a pochází z Běloruska. Její matka je chovatelem od mládí lovecky vedena a je naprosto všestranným psem. Pracuje jako honič, stejně dobře jako barvář a nemá problém ani s aportem z vody. Svou Darsi jsem k takové práci nevedl, protože u nás je myslivost, v Bělorusku lov. To je rozdíl už v tom, že přijít na hon na drobnou s honičem je téměř nemožné. Učit Darsi aport by tedy bylo zbytečné. Nechal jsem ji působit v té oblasti jí nejbližší. V jejích čtyřech letech měla úspěšně zakončené tři zkoušky z výkonu (ZVVZ, BZ, BZH). Na výstavách 3x CAC, 3x CACIB, 3x BOB a na světové výstavě 2017 v Lipsku získala ocenění „Světový vítěz 2017“, a má splněny podmínky pro titul „Mezinárodní šampion krásy“.

Povězte nám něco více o lovu, a jakou úlohu při něm toto plemeno může zastávat?

Lovu se s Darsi věnuji. Jsem aktivním myslivcem třicet pět let. K otázce úlohy při lovu se nejde vyjádřit krátce. Začnu tím, že naše myslivost není na práci honičů jednak

zvyklá, ale ani připravená. Tito psi (MMG, švýcarský honič, porcelain apod.) potřebují ke svému způsobu lovu velké lovecké pozemky. Při nahánce, kde leč má napříč 500 nebo 700 metrů, je téměř jisté, že po vypuštění do obstoupené leče psi zběhají okolní nezastoupené pozemky, což přítomná myslivecká veřejnost velmi nelibě nese, protože svou přítomností mimo leč „zvěř zvednou“. Další negaci u široké myslivecké základny si tito honiči nesou tím, že jsou na zvěři nekontaktní. Oni prostě do zvěře nekoušou. Oni ji na tzv. „teplé stopě“ najdou, tedy pokud jsou ve smečce, za silného hlasitého vydávání jí pronásledují a po jejím dosledu obestoupí a vyštěkávají s úctyhodným odstupem, jehož vzdálenost je určena druhem a velikostí honěné zvěře. K srnčím na metr, k černé na tři. Tento fakt je myslivci velmi zatracován, protože valná většina směřuje k čím dále tím většímu zastoupení na naháňkách teriérům, ať už jag, paterdale, fox či jack russel nebo dokonce psů bullovitých. Dle mého názoru se u těchto pejsků zaměřuje pracovní chuť za agresivitu. Nechci se však dotknout kolegů chovatelů teriérů, ale pokud je v leči postřelený kus černé a „visí“ na něm tři teriéři, je velmi těžké jeho utrpení ukončit. Faktem však je, že jsem se z valné většiny setkal s opovržením práce honiče než s jeho chválou, většina myslivců je považují za plemeno bázlivé.

Malý modrý gaskoňský honič – to jméno samo o sobě vyvolává dojem honosnosti. Jaká je historie tohoto plemene?

Přiznám se otevřeně, že jsem nijak detailně historii nestudoval. Že jsou ale z Francie, nemusíme spekulovat. Pokud vím, jejich původní lovnou zvěří byli výhradně zajáci. S jejich úbytkem začali být gaskoňáci využíváni i pro spárkatou zvěř, nicméně ti zajáci jim v krvi zůstali. Pokud se v leči zajíc objeví, je vždy upřednostněn.

Někoho možná může plést, že je v názvu uvedeno slovo „malý“ přesto, že jde o psa poměrně vysokého. Vysvětlíte nám to?

Odpověď je jednoduchá. Původním „Gaskoňcem“ byla právě varianta „velký“. „Malý“ je jen jeho plemennou zmenšeninou. Proč se tak stalo, zda cíleným šlechtěním, či náhodou, bohužel nevím. Faktem však zůstává, že první tu byl ten „velký“. Rozdíl mezi malým a velkým je pouze v kohoutkové výšce a samozřejmě váze. Rozdíl v kohoutku je cca 10 cm. Jinak je exteriérový standard stejný. Hlava, kostra srst, zbarvení – bez rozdílu.

U nás v České republice není chovná základna příliš silná (alespoň co jsem měla možnost zjistit), kdy byl tedy dovezen první gaskoňský honič k nám? Známe jeho českou historii?

I tady se již budu opakovat. Historii nemám precizně nastudovanou, ale o současnosti mám jasné představy. Pokud vím, tak nyní žije na území ČR okolo jednoho sta jedinců. Bohužel jen promile majitelů se s nimi pracovně angažuje. Je mi známo, že aktivně lovících MMG je tak do pěti.

Když jsem v roce 2012 přivezl do ČR Darsi, bylo u nás jedenáct představitelů plemene. Kdo první MMG do ČR přivezl, netuším. Víím ale, že první import z Francie se nepovedl a tehdy dovezený jedinec ještě před dovršením jednoho roku uhynul. V době mého importu byl a je celorepublikově známým chovatelem tohoto plemene můj velmi dobrý kamarád a přítel Slavomír Hanáček. V té době jich měl devět. V podstatě to byl on, koho jsem v plemenné knize vyhledal, navštívil a u něho také prvně viděl MMG naživo. On byl také tím, kdo mi zprostředkoval kontakt na chovatele mé Darsi, byl a je mým velkým guru v chovu a výcviku mé fenky. Stejně tak je on tím, kdo ukončil pokračování svého chovu MMG. Důvodem je jeho vysoký věk, a jak sám říká, vysoká nevraživost vedení klubu honičů vůči jeho osobě a nakonec i minimální poptávka po štěňatech,

kteřá by měla být lovecky využívána. Nechce, stejně jako já, aby budoucí chovy tohoto plemene končily na gaučích panelákových bytů jen pro výstavní účely.

Česká budoucnost MMG z důvodů, které jsem již zmínil, není dobrá. „Blázni“ jako Hanáček a já tu nejsou, navíc celý genofond MMG v ČR je téměř zastaven, protože jeden z majitelů importovaného psa MMG nakryl všechny feny v ČR, a tak jsou veškerá štěňata po tomto otci příbuzná. Pokud se mi povede vrh a udat všechna štěňata (upřednostním myslivce), budu pokračovat v lovech s Darsi do jejího „psiho důchodu“. Potom jsem rozhodnut přivést z Francie novou krev a snažit se chov obnovit. Do té doby možná naši zákonodárci zruší omezení kohoutkové výšky, o čemž se již delší dobu velmi intenzivně mluví, což určitě zvýší poptávku po tomto opomíjeném plemeni.

Zajímalo by mne, jakou mají tyto psi povahu?

Povahou jsou neocenitelně klidní. Jim prostě do vínků nikdo nedal nervozitu, bázlivost, ani agresivitu. Jsou to velmi přemýšlivá zvířata, a jestli si někdo myslí, že psi nemají rozum nebo rozlišovací schopnosti, tak s klidem mohou říci, že nevím, jak jiní, ale gaskoňci to mají. Oni prostě zbytečně neštěkají, nikoho nenapadají, k jiným psům jsou nadrámeč přátelští a stejně tak i ke svému okolí, ať lidskému, tak i zvířecímu. Z otevřeného pozemku pes neutíká, na příchozí neskáče, ale přitulit a vynutit si mazlení to umí. Přes den je Darsi na zahradě. Pokud jde někdo okolo, je jediným psem v ulici, který za plotem neštěká. Nemá totiž proč. Ona ví, že není služební pes – hlídač.

Je to honič. Tím nechci říci, že není zvědavá, naopak.

Pokud se ozývá v blízkosti psí štěkot, letí k plotu se vší zvědavostí. Vidí kolemjdoucího a mlčí.

Není důvod o sobě dávat vědět.

Tak to je jistě velmi pozitivní a jak se chová k ostatním zvířatům?

Uvedu příklad. Na jaře jsme měli doma pět opuštěných malých ježků, které jsme s manželkou vychovávali několik týdnů. Darsi byla jediným psem z těch, kteří se s nimi setkali, a která na ně neštěkala. Tady také nebylo proč. Byli doma a páníček o nich věděl. Pokud ale potká ježka v lese, ráda si na něj zablafe. Prostě jen dá vědět, že ho našla. To třeba kunu vyžene na strom, kdy pod ním hlásí, a to většinou až do odvolání.

Již jsme to „nakousli“... Co třeba pracovní vloh?

Pokud mohu porovnat Darsininy pracovní vloh se psy, které jsem měl a byli to zástupci ohařů, norníků i barvařů, má dle mého vysoce navrch. Je to honič a svou práci odvádí bezchybně. Na rozdíl od jiných mých psů, kteří se na barvě (myslivecky řečeno trasa, kudy utíkalo poraněné, krvácející zvíře) mnohdy nechali strhnout teplou stopu jiné zvěře. Jezevčikům se často do nory ani nechtělo. Darsi je na lovu prostě honič a nic jiného. Zvěř s velkým zájmem najde a s neobvykle znějícím hlasem ji pronásleduje. Ona ví, co má dělat a já to vím také. Nechci po ní nic, co jí není vlastní. Orientace v cizím prostředí je také vynikající.

Pro koho se toto plemeno podle vás hodí a proč?

Pokud se ptáte mě, myslivce, velmi by mě zahřálo u srdce, kdyby si MMG (ale i jiná lovecká plemena) pořizovali lidé, kteří je budou vést po té cestě, ke které byla tato plemena vyšlechtěna, tedy cestou loveckou. Rozhodně tím nechci upřít těmto pejskům výstavní úspěchy, ale nemělo by se to stát prioritním

nebo jediným cílem chovu těchto psů. Rozhodně gaskoňce velmi ocení myslivec, který nemá zakódováno, že pes se musí do zvěře zakousnout stůj co stůj. Tito psi opravdu nevyhledávají kontakt, a pokud je v houští jiný pejsek v kontaktu se zvěří, gaskoňec tam vůbec nepůjde.

Jedná se o krátkosrstého psa, jak moc je náročný na „údržbu“ a dá se chovat i celoročně venku?

Údržbu gaskoňce považuji za zcela standardní. Nic výjimečného. Naše Darsi je celoročně přes den venku na zahradě, spát chodí domů. Určitě jako chovatel zaznamenám příchod jara a podzimu spojený se zvýšeným spadem srsti. Tomu se však

dá lehce čelit. Mnou zmiňovaný pan Hanáček má celou svou smečku trvale venku, kde jeho psi obývají zastřešenou stodolu a jsou ve výtečné kondici. Je však pravdou, že je jediný, koho znám, který má psy celoročně venku. Myslím si však, že psi chovaní celoročně venku budou vždy v lepší kondici než ti z domu. Určitě mají i vyšší odolnost vůči nemocem.

Toto plemeno zastřešuje Klub chovatelů honičů, jaké jsou podmínky pro uchovnění?

Žel bohu musím přiznat, že ze strany Klubu chovatelů honičů se dočkáme pouze házení klacků pod nohy. Vedení klubu si stanovilo právě tu cestu, o které jsem hovořil jako o mnou nechtěné a vede klub pouze za účelem hodnocení exteriéru, nikoli cestou pracovní. Ve věci chovu MMG tedy požaduje pouze výstavu, toť vše. Nesčíslně krát jsme žádali o nutnost zkoušek z výkonu, jako jednu ze základních podmínek pro chov. Nebyli jsme však vyslyšeni. Se zvyšujícím se tlakem na klub dostat těchto podmínek byl pan Hanáček jako letitý kynolog s mnoha výsledky na národních i mezinárodních kolbištích v oblasti práce ze spolku vyloučen.

6. 1. 2018

Kde je možné se s gaskoňci třeba potkat? Mám na mysli, zda se třeba neorganizují nějaké srazy nebo výstavy, kam by se mohl člověk v případě zájmu o toto plemeno podívat.

Tato otázka přichází v pravý čas. Moje společnost, kterou jako jednatel vedu, si dala jako generální partner Spolku francouzských smečkových honičů z.s. za úkol prezentovat poprvé francouzské smečkové honiče (teď nejen MMG) na myslivecké výstavě Natura VIVA, konané v termínu 23. – 27. května 2018 na výstavišti v Lysé nad Labem. Velmi rádi tam uvítáme všechny zájemce o toto plemeno. Samozřejmě, že nejvíce zastoupeni budou MMG. Návštěvníci zde však naživo uvidí i Black and Tan Coonhundy, porcelainy, hrubosrsté vendeéské basety, modrého gaskoňského baseta, ale i u nás velmi vzácného poitevina.

Co se týká pravidelných akcí přístupných široké veřejnosti, pořádá jednou za rok právě mnou zmiňovaný Spolek francouzských smečkových honičů z.s., jehož předsedou je Slávek Hanáček, zkoušky T. A. N. (zkouška vloh), doposud pořádané v honitbě jednoho z členů spolku. Se stejnou pravidelností pořádá tento spolek každoroční setkání majitelů, chovatelů, ale i pouze „fandů“ honičů, a to nejen francouzských, povětšinou u mne doma. Určitě se více dozvíte na stránkách spolku www.sfsh.cz. Jinak se zásadně nebráním ani jakékoli návštěvě u mne doma. Bývá běžné, že právě pro svou málopočetnost MMG v ČR se o naši Darsi zajímají lidé, kteří k nám přijedou jen tak na „kus řeči“. Vítán je kdokoli.

Prozradíte nám své plány do budoucna?

Mé plány do budoucna jsou ryze chovatelské. Darsi bude letos v dubnu hárat a já jsem rozhodnut ji nechat nakrýt. I tady je to však složité. Tito honiči mají běžně velmi početné vrhy a deset nebo dvanáct štěňat není výjimkou. Protože §45, písm.e) zák. 449/2001 sb. hovoří o zákazu nahánění zvířat pomocí oha, ostatní zvířata spárkatou s pomocí psa v kohoutku vyšších než 55 cm, je téměř loteríí si takové štěně pro myslivost koupit. Chovatelský standard kohoutkové výšky MMG je 50 – 56 cm u feny a 52 – 58 cm u psů. Je tedy opravdu na zvážení, zda si k tomuto účelu takové štěně pořídíte, a zda nepřeroste. V takovém případě s ním lovit nesmíte, kromě dohledávky na řemeni. Přesto jsem se rozhodl, a jestli vše dobře půjde, koncem května se nám narodí vrh „A“. Možná mi nějaký ten potomek doma zůstane a Darsi se tak konečně dočká i lovu ve smečce.

A co byste popřál plemeni do dalších let?

Co mu přát? Rozhodně větší pochopení ze strany myslivecké veřejnosti, určitě novou krev do ČR a ať zůstanou navždy s takovou povahou, jakou mají, protože takoví jsou nezaměnitelní a úúúzasní!

Děkuji vám za rozhovor.

Velice rádo se stalo.

Iveta Panýrková

Foto: archiv Milana Fajáka

Země původu: Francie

Klasifikace: VI. skupina FCI – honiči a barváři

Výška: psi 52 – 58 cm, feny 50 – 56 cm.

Hmotnost: standard neuvádí

Zbarvení: Celé stříkané černě a bíle, mající odstín břidlicově modré; Černé plotny, více či méně rozsáhlé, se mohou vyskytovat, ale nemusí. Dvě černé plotny jsou umístěny po stranách hlavy (maska), pokrývají uši, jsou rozloženy okolo očí a končí na lících. Nedosahují na temeno hlavy, tam jsou vždy plotny odděleny bílým pruhem, uprostřed něhož se často nachází černá skvrna oválného tvaru, typická pro plemeno. Dva znaky pálení více či méně výrazného nad očima dávají psu výraz tzv. čtyřočáka. Pálení se rovněž nachází na lících, pyskách, vnitřní straně uší, na tlapkách a u kořene prutu.

Standard: č. 31 naleznete na www.ecanis.cz.

Kdo je kdo?

Tentokrát se plemenem měsíce stal krásný velký pudl. A jistě vás zajímá, která plemena jsme k němu vybrali jako velmi podobná. Ono těch „kudrnáčů“ zas tak moc není, a tak hledání a vybírání netrvalo příliš dlouho a favority máme.

Všechna plemena, která vám dnes představíme, vynikají právě svou typickou kudrnatou srstí a notnou dávkou krásy a elegance.

Pudl velký

Portugalský vodní pes

Španělský vodní pes

Země původu: Portugalsko

Klasifikace: VIII. skupina FCI - Retrívři a vodní psi

Výška: psi od 50 do 57 cm, ideální výška je 54 cm; feny od 43 do 52 cm, ideální výška je 46 cm

Hmotnost: psi mezi 19 – 25 kg, feny 16 – 22 kg

Zbarvení: Zbarvení je černé nebo hnědé různých odstínů, nebo celé bílé. U jedinců černých a hnědých se připouští bílá barva na nosním hřbetu, na čele, na krku, na hrudi, na břicho, na konci ocasu, na koncích končetin, pod lokty pod hlezna. Bílé zbarvení nesmí být albinického založení, tedy musí být nosní houba, pysky a sliznice černě pigmentované, jako u černých a hnědých pigmentované u hnědých zbarvených jedinců.

Standard: 37 naleznete na www.ecanis.cz

Země původu: Španělsko

Klasifikace: 8. skupina FCI – přinašeči zvěře, slídiči, vodní psi. Sekce 3 vodní psi. Bez pracovní zkoušky.

Výška: psi 44 – 50 cm, feny 40 – 46 cm U obou pohlaví je povolena odchylka v toleranci maximálně 2 cm v případě, že celkový vzhled jedince je v souladu s jeho výškou v kohoutku.

Hmotnost: psi 18 – 22 kg, feny 14 – 18 kg

Zbarvení: Jednobarevné: bílé, černé, hnědé v různých odstínech těchto barev. Dvoubarevné: bílé a černé nebo bílé a hnědé v různých odstínech těchto barev.

Standard: č. 336 naleznete na www.ecanis.cz

Redakce eCanis

Foto: Tereza Krejčí, Zuzana Turner, Google

Chovatelé, co říkáte?

Otázka: „Jakým způsobem bojujete s klíšťaty a ostatními vnějšími parazity?“

Máme tady jaro a jako každý rok stojíme před otázkou, jak svého čtyřnohého přítele efektivně ošetřit proti klíšťatům a jiné nepříjemné havěti. Prozradíte nám tedy, se kterými preparáty a přípravky máte vlastní zkušenosti, které z nich se vám dokonale osvědčily a které byste naopak raději nedoporučovali a proč?

Nám se osvědčily pipety!

Odpovím asi jenom krátce. Vzhledem k tomu, že jsem majitelkou plemene šarpej, které má na těle více vztyčené chlupy, používám na klíšťata a jiné potvůrky pipety. V momentě, kdy jdeme ale na chatě společně do lesa, stříkám z důvodu vyšší ochrany psovi ještě břicho a slabiny sprejem proti vnějším parazitům. Antiparazitní obojky pro nás nejsou příliš vhodné, protože právě v oblasti upevněného obojku by měl můj šarpej odřenou srst.

Jana Falešnicková,
majitelka šarpeje

Psům dávám obojky, kočkám spoty!

Velmi palčivá otázka. Jakožto majitelka šesti zvířecích kousků, z čehož jsou čtyři psi a dvě kočky žijící na vesnici v lůně přírody, to řeším velmi intenzivně. Přestože zvířátka jsou velice opečovávaná, chci, aby žila v souladu s přírodou, a kočky tráví proto, hlavně v teplejších měsících, hodně času venku a často od jiných koček, veverek, ježků a já nevím od čeho všeho ještě, tahají domů blechy. Vzhledem k tomu, že mě v posledních pár letech dost vyděsily případy alergie na různé antiparazitní přípravky, dávám u psů rozhodně přednost obojkům, které se v případě nějaké reakce dají sundat, a tím se situace poměrně rychle vyřeší. Neumím si představit, jak bych to řešila v případě spotu a ještě víc v případě perorálního podání tablety. U koček je to trochu něco jiného, tady spot-on volit musím, protože při jejich způsobu života nechci riskovat oběšením na obojku. Naštěstí obě holky to snášejí velmi dobře. Celkem velký problém jsem měla minulý rok, kdy jsem měla nakrytou fenku a veterináři mi nedoporučovali tím pádem žádné chemické ošetření, ale nejen jí, ale ani zbytku smečky, vyjma koček a tím se dostávám k druhé stránce problému a to jsou negativa. Nejsem nadšená z toho, že přípravky jsou chemické a zcela jistě ovlivňují více či méně zdraví zvířat a přírodní preparáty na trhu celkem chybí. Z doslechu vím, že někteří chovatelé dávají svým zvířátkům pivovarské kvasnice, pangamin apod., ale asi to třeba na klíšťata zabírá, ale nejsem si jistá, že stejného názoru by byly třeba i blechy. Další velice nepříjemná věc je cena antiparazitik. Tak jako u mnoha jiných výrobků, které člověk prostě „potřebuje“, i tady z toho výrobci velmi hanebně těží. Ano, pro jednoho psa či kočku se to dá unést, ale když si vysoké ceny vynásobím šesti, musím si dát přinejmenším panáka rumu, aby mě to neporazilo. A to je tu ještě možnost, že pořízený typ obojku či spotu nebude pro ten aktuální rok fungovat, jak celkem často slyším, či zjišťuji, neboť hmyz je velmi přizpůsobivý...

Markéta Kuncková,
chovatelka border kolii

Když si vysoké ceny antiparazitik vynásobím šesti, musím si dát p inejmenším panáka rumu, aby m to neporazilo!

Kombinuji několik způsobů ošetření!

Když jsem si před dvanácti lety pořídila svou první fenku, tak jako laik jsem pořádně znala jen pipety, které se dávaly za krk a na kořen ocasu. O obojích jsem tenkrát slyšela, že hodně zapáchají. Dvě sezóny jsem tedy používala pipety, ale byly pro mě dost nepraktické. Nejenže vydržely cca měsíc, jelikož se mi fena neustále koupala v kde čem, ale také cca dva až tři dny byla celá mastná a i finančně se to na celou sezónu potom prodražilo. Začala jsem se tedy zajímat o obojky. Na trhu bylo a

dodnes je dost značek, některé nemají žádný zápach a jiné zase velmi výrazný. Našla jsem jednu značku, která mi vyhovovala nejvíce, a tak ji sem tam koupím i dnes. Žádný zápach, pevný tak, že ho v lese neztratí a navíc se s ním lze i koupat. A přestože je tolik konkurence, tak se dá koupit i za úžasnou cenu.

Přibližně před sedmi lety, když jsem začala své psy krmit masem, tak jsem se zajímala i o přírodní antiparazitika. Slyšela jsem, že neskutečný účinek mají pivovarské kvasnice, které se přidávají do jídla. Z mé vlastní zkušenosti to až tak neskutečné není, je to hodně individuální. Takže na jednoho zabírá a na druhého ne, nezbylo mi tedy nic jiného než promýšlet dál. Ale kvasnice k večeři dostávají i nadále. Po různých pokusech vyrobit domácí repelent jsem objevila jeden, který mi vyhovuje. Hlavně z důvodů, že na mé psy opravdu funguje a to pak především proti komárům a muškám.

Závěrem bych chtěla říci, že kombinuji všechny tři způsoby. Používám obojek díky jeho praktičnosti a pivovarské kvasnice přidávám ne primárně jako antiparazitika, ale jako doplněk stravy. Přičemž repelent používám také, především když jdeme do lesa, či je venku případně větší vlhkost. Repelent vlastní výroby obsahuje citrusové plody s kapkou jablečného octa, vodu a levanduli. Ale připomínám, že na každého našeho čtyřnohého parťáka platí něco jiného a musíme zkoušet různé alternativy, než najdeme tu správnou.

**Martina Típková, CHS Casta Argentum
chovatelka výmarských ohařů**

Zkušenosti hovoří pro pipetu!

Jako majitelka dvou pejsků, kteří milují pohyb, a tudíž vyžadují každodenní procházky, řeším každoročně problematiku výskytu klíšťat a s ním spojenou prevenci. Z vlastní zkušenosti se mi nejvíce osvědčila pipeta, kterou aplikuji již čtvrtým rokem a mohu potvrdit, že během sezóny, kdy se klíšťata nejvíce objevují, mají moje fenečky maximálně dvě klíšťata za celé období (7 – 8 měsíců). Samozřejmě záleží i na výběru značky, jelikož jsem vyzkoušela i levnější variantu a účinnost nebyla natolik vyhovující jako při výběru kvalitnější a dražší varianty pipet, které trh nabízí.

Z počátku jsem vyzkoušela také obojek, ale jeho účinnost a praktičnost se mi neosvědčila. Co se týče tablet, také mám vyzkoušeno a nemohu říci, že by byly nevhodné, ale vzhledem k tomu, že se jedná o vnitřní užití, dle mého názoru není účinek natolik spolehlivý a nejsem si jistá, zda vyhovuje každému pejskovi, přeci jen je to jako s námi lidmi a ne každý chemický zásah do našeho organismu nám sedí nebo dokáže pomoci.

V případě použití přírodních preparátů nedokážu říci, zda jsou natolik účinné, aby zabránili přisátí klíštěte, jelikož jejich agresivita je rok od roku větší a aromatické látky v přírodních preparátech nejsou pro klíšťata příliš velkým odpudivým prostředkem.

Pokud tedy mohu na závěr vyhodnotit své zkušenosti, jsem jednoznačně pro pipetu, ale je to samozřejmě na každém majiteli, aby nasadil to, co nejlépe účinkuje právě jeho pejskovi.

**Zuzana Krpatová,
majitelka parson russell teriéra a stafordšírského bulteriéra
<http://doguniversal.cz/zuzana-krpatova/>**

**Také vám vrtá hlavou n jaká konkrétní otázka a zajímalo by vás,
jak se k ní staví ostatní chovatelé?**

**Tak neváhejte a pošlete nám ji na redakce@ecanis.cz a my jim ji
položíme!**

**Michaela Weidnerová
Foto: archiv chovatelů**

Organizace a řízení chovu psů

1.díl

Organizace a řízení chovu by měly být cílevědomou, disciplinovanou a vědomostmi podloženou činností s dobře propracovanými prvky, tvořícími logicky uspořádaný systém. Hned v úvodu musím konstatovat, že podle mých zkušeností je v ČR tato činnost v chovu psů podceňována, nejsou dodržovány mnohdy a mnohde ani ty nezákladnější principy a navíc bývá deformovaná různými nežádoucími zájmy (osobními, skupinovými, komerčními, „pseudodemokraticí“ apod.). Rozhodně nelze mluvit o systémovém přístupu.

V následujícím pojednání budou uváděna ideální schémata, ke kterým by se však práce všech, zabývajících se, či pověřených (zvolených) řízením chovu psů, měla alespoň přibližovat. Jen tak se může chov psů u nás dále zkvalitňovat za současného omezování stávajících problémů (exteriérové a povahové defekty, geneticky vázané choroby a vady).

Zásady organizace a řízení chovu

Jako každá lidská činnost, má-li být úspěšná, musí se řídit určitými zásadami ověřenými praxí či vědeckým poznáním. Ne jinak je tomu i při řízení chovu psů. Je složité určovat u takových zásad jejich významovou posloupnost, protože by měly platit v podstatě jako komplet.

Jestliže mluvíme o organizaci a řízení chovu, musí existovat článek, který bude řídit (vedení) a soubor řízených (chovatelé). U nás máme velmi dobře nastaven systém chovatelských klubů – v ideální podobě jedno plemeno, jeden klub. Klub (resp. jeho vedení) by měl být základním článkem zodpovídajícím za kvalitu a další plemenitbu.

A právě zde se setkáváme s prvním zásadním problémem. V řadě klubů panuje názor (někdy bohužel až zapracovaný do základních klubových norem), vyplývající zřejmě z falešných představ o demokracii či neschopnosti řídit, že za chov zodpovídá výhradně chovatel (resp. majitel chovného jedince) – což stvrzují i druhem chovu - „VOLNÝ“.

Nejenže takové myšlenky odporují logice věci, ale přispívají k chaosu a ztrátě přehledu nad populací. Jde v podstatě o lehce doložitelnou absurditu. U nás není chov založen tak, jako třeba v Anglii, a to na rodinných chovatelských stanicích, kde se dědí chov psů se všemi zkušenostmi z generace na generaci. U nás naprostá většina chovatelských stanic (snad 80%) odchová jeden až tři vrhy, pak nic a vznikají další a další – prostě většinou je chovatelská stanice aktivní jen po dobu života jedné feny. Co to znamená? Že tito chovatelé spíše sami potřebují od vedení klubu, aby jim někdo poradil a vedl je, než aby byli oni základním a určujícím prvkem řízení chovu se zodpovědností za jeho vývoj a kvalitu. Tedy „volný chov“ NE, „řízený chov“ ANO s dominantní a nezastupitelnou úlohou chovatelského klubu.

Z výše uvedeného vyplývá další zásada – požadavek na kvalitu vedení. Vedení klubu by mělo být složeno ze členů erudovaných, s co nejrozsáhlejšími zkušenostmi, komunikativních, zodpovědných a hlavně morálně na takové výši, aby byli schopni odolávat tlakům jednotlivých chovatelů, či jejich skupin a zachovávali si objektivní názor, který dovedou i prosadit. Vůbec nejhorší situace nastává v okamžiku, kdy jsou „demokraticky“ zvoleni do vedení klubu ambiciózní jedinci, kteří si funkcí „léčí“ své ego, nerozumí ani základům problematiky, ale přesto se snaží prosazovat své diletantské názory. Takový nesourodý slepenec vedení klubu nemůže fungovat a dříve nebo později se to projeví, bohužel, na úrovni celé populace plemene.

Organizovat a řídit chov psů je třeba zásadně na základě a s využitím vědních disciplín, jakými jsou zoologie, fyziologie, zootechnika, genetika atd., atd. Bezohledná akceptace diletantských názorů, které mají původ

většinou ve zviditelnění předkladatele nebo v lobbistických tendenčních snahách určitých skupin chovatelů, vede jen ke zkáze.

Zákonitosti p rody nelze obejít ani p ehlasovat, jen poznat a snažit se jich využít.

Komplexnost a systémový přístup znamená, že chovatelská, ale i jiná opatření v klubu nelze činit izolovaně bez domýšlení dopadů na celek. Vše se vším souvisí. Schvalovat by se měla jen ta opatření, která zdůvodněně povedou co nejkratší cestou ke stanovenému cíli. Za absolutně nepřipustnou nehoráznost v chovu psů, je třeba považovat štěpení populace plemene a nesystémový přístup např. k tzv. pracovní části a exteriérové části (o tom bude pojednáno dále i z jiných pohledů).

Disciplína a vytrvalost jsou základními předpoklady pro úspěšnou chovatelskou práci. Stanovené chovatelské normy musí dodržovat všichni a bez výjimek. Chovatelská činnost je během na dlouhou trať a tedy je krajně neefektivní, ba škodlivé, měnit často chovatelské předpisy, nebo z nich udělovat výjimky. Obvykle až po několika generacích se projeví používaný systém řízení v chovu. Za včas je však třeba ukončit či změnit opatření, která prokazatelně zhoršují stav.

Základy organizace a řízení chovu

Jak již bylo výše uvedeno, základem musí být teoretické a praktické znalosti. Byly uvedeny např. disciplíny, jako jsou zoologie, fyziologie, zootechnika a další, které jsou ve zkušenější chovatelské veřejnosti obecně dosti dobře známy. Již poněkud horší je to se znalostmi ve velmi důležité oblasti, jakou je genetika. Genetika sleduje dvě základní stránky – dědičnost a proměnlivost. Dědičnost a proměnlivost jsou dva vývojové (evoluční) činitelé, kteří spolu s výběrem (selekci) uskutečňují vývoj.

Proto jsou základní vědní disciplínou pro chovatelskou práci. Proměnlivost (variabilita) je schopností organismu přizpůsobovat se prostředí (nebo uměle chovatelskému cíli) a tedy vzniká buď vlivem prostředí, nebo v závislosti na dědičnosti (kombinace vloh, mutace apod.).

Základní znalosti genetiky lze získat z mnoha pramenů a mělo by být podmínkou, aby je znal každý člen vedení klubu. Samozřejmostí by měla být znalost pojmů a jejich významu pro praxi, jako jsou např. gen, genotyp, fenotyp, generace, dominance, recesivita, homozygot, heterozygot atd., Na uvedené znalosti pak můžeme navazovat dál v základech řízení chovu.

Geny a jejich vliv na realizaci vlohy

Majorgeny (geny velkého účinku) – mají zásadní vliv na fenotyp (projev genotypu v působení vnějšího prostředí), prostředím jsou téměř neovlivnitelné, kódují především kvalitativní vlohy (barva srsti, barva očí apod.). **Minorgeny** (polygeny) mají malý účinek na fenotyp jedince, který je tak více ovlivnitelný prostředím a vlohy jsou kontrolovány větším počtem genů (např. povaha apod.). Navíc ještě existují někdy i vazby majorgenů a polygenů, kterými je modifikován efekt majorgenu.

S tím souvisí koeficient dědivosti (heritability – h^2), který udává, v jakém poměru se na fenotypu podílí geny a prostředí.

Pro aplikaci do praxe musíme vždy zkoumat genetické založení vlohy, kterou chceme změnit a podle toho přizpůsobit chovatelská opatření (míru selekce apod.). U psů nebyl ještě zpracován přesně h^2 pro žádnou vlastnost, ale empiricky již dovedeme o některých základních vlohách usoudit na míru její dědivosti.

Při znalosti základů genetiky se můžeme zabývat již ryze praktickou částí genetiky, která se nazývá „Populační genetika“.

Ing. Luděk Novák

Foto: archiv redakce, Nikola Kolářová

Domestikace psa nejen ve vztahu k člověku aneb Budeme barfovat!

1.díl

Je všeobecně známé, že pes domácí pochází z vlka, prošel však domestikací, a to nejen ve vztahu k člověku, ale má mimo jiné také odlišné stravovací návyky. Správně krmit zvíře můžete tedy jen v případě, že přesně víte, co do jeho misky dáváte. A toho nelze dosáhnout jiným způsobem, než podáváním přirozené stravy.

Jak šel čas...

V průběhu historického vývoje se naši psi změnili nejen po stránce vzhledu, ale odlišné jsou rovněž procentuální nároky na zastoupení masité části v jejich potravě, zdroje vápníku a zdroje vlákniny. Náš čtyřnohý přítel již není stoprocentním vlkem, netrhá maso z ulovené kořisti, ani nevyhrabává kořínky stromů, ale je závislý na každodenní péči svého majitele. Denní krmná dávka by se tedy měla skládat z části masité, z kostí a ze zdrojů vlákniny.

Co nám říká praxe?

Rozdělení denní krmné dávky v procentech se liší v závislosti na aktuálních potřebách zvířete. Něco jiného je, zda se jedná o štěně obřího plemene, které je v celkovém vývinu, jedince v nejlepších letech se spoustou pohybu a aktivit, či lenivého seniora.

Pro lepší pochopení si můžeme uvést příklad rozdělení denní krmné dávky pro dospělého, běžně aktivního psa. Jídelníček by

měl vypadat asi takto:

- 50% masité části
- 30% masitých kostí – krky, křídla, hřbety, skelety
- 20% zdrojů vlákniny

Procentuální rozdělení krmných dávek je vždy přibližné, není třeba přesné vážení. Tabulky, které jsou totiž volně přístupné na internetu, nepočítají s tím, zda máte doma štěně čivavy či dogy. Jedná se o odlišné rozdělení poměru denní krmné dávky, a to hlavně do prvního půli roku života zvířete, kdy probíhá ten největší růst.

Přirozená strava se skládá ze syrových i vařených surovin a proč tomu tak je?

Psi i kočky se domestikovali na základě stravy, kterou jim podáváme již staletí až tisíciletí zpět. Minimálně posledních několik století byla zvířata krmena zbytky, které byly z velké části tvořeny vařenou částí. Často se jednalo o těstoviny, zeleninu z vývaru, zbytek knedlíků s omáčkou apod. V žádném případě ale nedoporučuji takto zvíře krmit, pouze jsem vám chtěla přiblížit skutečnost, že přirozená strava nemusí být nutně jen syrová. Může se skládat z vařeného masa s přidáním čistého vápníku v prášku, vitamínů a zdrojů vlákniny. Přidání vápníku v čistém stavu bez dalších přidaných látek je velmi důležité a nepostradatelné pro správné vyrovnaní krmné dávky zvířete. Vlákna je také nepostradatelnou součástí denní krmné dávky, protože pomáhá čištění trávicího traktu a také k vyrovnaní poměru fosforu a vápníku. K masu můžete například místo kořenové a listové zeleniny zamíchat vařenou rýži, vařený brambor nebo horkou vodou spařený kuskus. Také neprané dršťky, tedy jinak řečeno natrávený obsah žaludku jsou i přes z lidského pohledu značný zápach naprosto skvělým zdrojem vlákniny.

Můžeme psovi také vařit?

A jsme opět u tepelné úpravy. Vařením maso samozřejmě ztrácí obsah vitamínů, které můžete doplnit správným výběrem doplňků stravy. Tento způsob krmení se využívá především u starých psů se zpomaleným metabolismem, ale také mnohdy u psů, kteří z nějakého důvodu syrové maso prostě odmítají. Velmi důležitou zásadou je, že nikdy nesmíme psovi podávat vařené, či jinak tepelně upravované kosti. To je opravdu velmi nebezpečné. Takto zpracované kosti se totiž tříští, jsou ostré a mohou poranit břišní stěnu nebo dokonce i zvíře zabít. Do této kategorie patří také kosti sušené, kde se teplota sušení pohybuje okolo sta stupňů, tedy vlastně kolem bodu varu.

Je libo snídani a večeři?

Psi i kočky jsou zvyklí na pravidelný přísun potravy. Zvíře by mělo být krmeno ideálně dvakrát denně, existují ale také ojedinělé případy, kdy mu stačí krmení jen jedenkrát za den, to si však konkrétní jedinci často určují sami a je to naprosto v pořádku. Denní krmná dávka může být rozdělena na dvě rovnoměrné poloviny, ale také na menší „snídani“ a větší „večeři“ nebo naopak v závislosti na potřebách daného zvířete, avšak s přihlédnutím ke splnění správného poměru surovin v denní krmné dávce.

Hladovka – mýtus nebo rozumný krok?

Od našich zákazníků poměrně často slyším, že si někde přečetli článek na téma „Pes a hladovka“ a zajímá je, jak to tedy ve skutečnosti s tím půstem je. Ráda bych na tomto místě vysvětlila, proč zařazení takového opatření není pro psa ani kočku vůbec vhodné. A v případě štěněte ještě více než nevhodné.

Hladovka v pravém slova smyslu je dnes už přežitkem a já nevidím žádný rozumný důvod a ani smysl, proč

bychom měli své zvíře záměrně trápit hladem. Tento dříve občas zařazovaný rituál nejspíš vznikl tzv. přenesením z vlka na psa člověkem. Lidé vědí, že v přírodě není každý den posvícení. Vlk volně žijící je samozřejmě odkázán na šikovnost svou a své smečky, a zda uloví či neuloví nějakou kořist. Po úlovku se v postupné hierarchii každý jednotlivec „nacpe“ jak jen je to možné a poté i několik dní tráví, nikoli však z důvodu, že by záměrně držel hladovku. Náš pes je však zvyklý na pravidelný každodenní přísun potravy a hladovka jen může zapříčinit zvracení stále se tvořících žaludečních šťáv a případně i další zažívací potíže. Hladovku tedy opravdu nedoporučuji!

Mléčné svačinky...

Netuším, odkud se tento nesmysl ve stravě našich psů objevil, nebo odkud vzniklo doporučení je do zvířecího jídelníčku zařazovat. Důvodů, proč nepodávat tzv. mléčné svačinky, je hned několik. Pro psa i kočku je to zbytečné, mnohdy dokonce i nevhodné a velmi často tato položka ve stravě vede k velmi nepříjemným průjmům, které se musí následně řešit přísnými dietami.

Mléčné výrobky obsahují laktózu, na kterou není psí ani kočičí trávení přizpůsobeno, mohou ji tak v nejlepším případě snášet, ale jen do určitého malého množství.

Pozitivem je jednoznačně chuť, o tom asi nemůže být sporu. Ovšem je třeba zvážit i negativa takového počínání. Je to především obsah fosforu a pro psa nestavitelné mléčné laktózy, ale také nevýrazný přínos z výživového hlediska. Látky obsažené v mléce jsou běžné i v mase a vláknině, což vlastně podáváme každý den.

Pokud byste i přesto chtěli do misky občas mléčné výrobky dávat, dbejte více na poměr fosfor/vápník z důvodu vyrovnání krmné dávky a volte raději kozí výrobky, které neobsahují již zmiňovanou nevhodnou laktózu.

Doufám, milí čtenáři, že článek je pro vás užitečný a podařilo se mi vyvrátit složitost a náročnost krmení přirozenou stravou a nebude vám teď již nic stát v cestě přejít na to nejlepší, co můžete svým čtyřnohým miláčkům podat do mistichek. Ráda vám poradím i osobně.

Vaše Lucie Boturová a tým Love BARF

<https://www.lovebarf.cz/>

**Foto: archiv Lucie Boturové,
Iveta Panýrková**

Stopujeme přesně 6.díl

Jaro je tady, sluníčko svítí, mráz je ten tam a na polích nám vyráží parádní oseničko. Co víc si stopař může přát? Tak konečně „cyklíme“, až se z nás kouří. A ještě dlouho budeme... V úvodu dnešního článku si řekneme, jak dlouho ještě v cyklických stopách vydržíme a následně se vrhneme na další část pachových prací – označování předmětů. Jsem ráda, že jste s námi. Vítejte u dalšího dílu!

Cyklické stopy – proboha jak dlouho ještě?

Neříkejte, že vás cyklické stopy nebaví. Cyklické obrazce vás nabádají ke kreativité a se psem si na stopě můžete dělat prakticky, co chcete. Ano, cyklické stopy baví většinu psůvodů a většinu psů. Pokud ovšem patříte k druhé skupině, položíme si zásadní otázku – tedy jak dlouho je potřebné, nutné nebo naopak nežádoucí v cyklických stopách setrávat?

Kdy je třeba vydržet

- Váš pes je hektický
- Nemá ustálený klid a rituál před stopou
- Přechází lomy, v průběhu sledování stopy mění tempo
- Zbytečně spěchá kupředu, přechází pamlsky
- Nemá fyzickou ani psychickou výdrž na několik kol cyklické stopy po sobě

Pokud v některém z výše uvedených bodů poznáváte svého psa, setrvejte v cyklických stopách, dokud se pes „nevychodí“ a nezíská větší jistotu a klid.

Kdy je třeba cyklické stopy opustit a vyrazit kupředu

- Pes se viditelně nudí, sbírá pamlsky, ale neprožívá stopu jako takovou (chybí drive)
- První kolo jde pes v tempu a s nasazením, ale v dalších kolech už pouze sbírá pamlsky „ze zvyku“
- Došli jste do fáze, kdy pes vydrží 40 minut precizně pracovat ve stopě a jeho výkon z posledních dvaceti cyklických stop hodnotíte jako výborný

Ačkoliv považují cyklické stopy za výborný vynález, není žádoucí v nich setrávat navěky. Pokud máte hektického psa nebo psa mladého, můžete cyklit klidně několik měsíců a opravdu vůbec nic nepokazíte – naopak, utvrdíte ho v pomalém a přesném sledování stopy. Ale pokud pes pracuje kvalitně a s jistotou, zbytečně dlouhé

přešlapování na jednom místě by mohlo spíše uškodit. V horším případě se dostanete do fáze, kdy cyklická stopa bude pro vašeho psa zbytečně snadná a nebude mu připadat ani atraktivní, ani zábavná. Ale cyklická stopa už není jen o sbírání pamlsků – váš pes by už měl skutečně chápat, že jde především o vyhledávání zdroje pachu a „cestu“, která vede k nějakému cíli.

Každopádně v tuhle chvíli ještě všichni v cyklických stopách zůstaneme, budeme postupně zvyšovat obtížnost (stále podle pravidla, že vždy zvyšujeme pouze jedno kritérium) a budeme se minimálně do dalšího dílu bavit chůzí dokola.

Nejen stopováním živ je stopař!

Stejně jako každý jiný cvik ve sportovní kynologii, můžeme i stopu rozdělit do několika částí, které následně rozhodčí na zkoušce či závodu odděleně hodnotí. Prozatím jsme se bavili pouze o nácviku sledování stopy, nyní se začneme věnovat další části – a to je označování předmětů. Nejprve si řekneme, co se po nás vlastně bude chtít. V průběhu a zejména na konci každé sportovní stopy se nacházejí předměty kladeče stopy. Jedná se o předem napachované předměty předepsané velikosti a předepsaného materiálu, které kladeč umístí přímo do stopy v průběhu jejího pokládání. Úkolem psa následně je předmět označit předem zvoleným způsobem. Pokud vám není úplně jasné, kde se předmět přesně nachází a jak s ním má pes naložit, vřele doporučuji se podívat na nějaká videa na internetu.

Předměty začneme do stopy pokládat až za hooooodně dlouho! Nicméně s přípravou na učení označování předmětů můžeme začít ihned. A můžeme tak využít čas,

kdy nebude pěkné počasí a nám se nebude chtít do deště. Protože označovat předměty můžete začít klidně i doma v teplém obýváku!

Existuje řada metodik a osvědčených cest k tréninku stopování a každá má něco do sebe a uznávám, že každému se může osvědčit jiná. O tom jsme hovořili už v prvním díle našeho seriálu. V čem ale odmítám ustoupit – to je metodika učení předmětů mimo stopu. Ano, řada psovodů i ve vrcholové kynologii zastává metodiku učení předmětů ve stopě. Považuji to ovšem za nelogický až nemyslný postup, který popírá veškeré zásady tréninku zvířat, sportovní kynologii nevyjímaje. Nebudu rozebírat výhody a nevýhody, zejména proto, že kromě rychlosti postupu tato metodika žádné nevýhody nemá. A protože každý cvik v kynologii dělíme do jednotlivých částí, které můžeme procvičovat samostatně, i předměty budeme učit samostatně – abychom se k nim kdykoliv mohli samostatně vrátit a stále tento cvik zlepšovat.

Přínést, nebo zalehnout?

Pes může oznámit existenci předmětu dvěma způsoby:

- Označením
- Aportováním

Ve sportovní kynologii poznáme dva způsoby identifikace předmětu. První z nich je tzv. **označování**, které používá naprostá většina psovodů – označuje se v jedné z poloh „sední“, „lehni“ nebo „vstaň“. Druhou možností je **aportování**, které si ovšem pro svou náročnost a nepraktičnost mnoho příznivců nenašlo. Proto se i v našem seriálu budeme zabývat možností první, tedy označováním předmětů.

Ve které poloze je nejlepší naučit psa označovat? Záleží na konkrétním psovi i na konkrétním psovodovi. Většina psovodů preferuje označení vleže, protože je

nejspolehlivější, ale i ostatní polohy mají něco do sebe a používají je i vrcholoví sportovní kynologové. Pojdme se společně podívat na jejich výhody a nevýhody.

Lehni

- + Spolehlivé (poloha „lehni“ je dost pevná na to, aby se pes samovolně od předmětu zvedl a vydal se samostatně do stopy)
- + Přesvědčivé (velmi dobře se hodnotí rychlost i přesnost)
- + Snadno se učí
- + Na delších stopách pes může u předmětu trochu odpočívat

- V případě nepříznivého počasí nemusí být velká ochota k zalehnutí (zejména u krátkosrstých plemen)

- Pokud pes nemá naučené „lehni“ tak, že se sklápí dozadu, ale z pozice „sední“ si teprve lehá, může dojít k zalehnutí předmětu a následně obtížnému hledání předmětu psovodem a velké bodové ztrátě

Stůj

- + V případě nepříznivého počasí nehrozí žádný problém – stát v blátě nebo v louži není tak těžké jako si do něj lehnout
- + Předmět je vždy viditelný, když ho pes navětrí a zaujme polohu, tak ho bude mít téměř vždy na správném místě mezi předními tlapkami

- Nespolehlivé (v případě sebemenší chuti psa do nějakého pohybu k němu může dojít, stát na jednom místě není tak spolehlivé jako ležet nebo sedět a hrozí, že pes se sám bez povelu rozejde)

- Hůře identifikovatelné (na stopě se vám často může stát, že se pes z ničeho nic zastaví. Může ověřovat nějaký pach, nebo třeba jen odpočívat, a vy automaticky mylně vydedukujete, že označil předmět)

- Učí se poměrně těžko, protože při odměňování na předmětu může mít pes tendenci měnit polohu

Sedni

- To je zlatá střední cesta, výhody i nevýhody jsou ve většině ohledů tak na půl mezi „lehni“ a „stůj“

Jakou polohu si vybrat záleží tedy pouze na vás, zvažte všechna pro a proti a rozhodněte se dřív, než se do učení předmětů pustíte. Osobně preferuji označování předmětů vleže, ale například i moje fena (holka z Prahy) má problém si lehat do bláta, a tak když je mokro označuje vestoje. Lze to samozřejmě i takto kombinovat, ale ať už je označení v jakékoliv poloze, musí být přesvědčivé a stoprocentní!

Kritéria pro hodnocení označování předmětů jsou:

- Přesnost
- Rychlost
- Spolehlivost

Přesnost znamená předepsanou pozici psa vzhledem k předmětu. Musí být vždy taková, že pes zaujme rovně ve směru stopy danou pozici a to tak, že předmět bude mezi jeho předními tlapkami. Na předmětu nesmí ležet, stát, tlapkou ho zakrývat či jinak se ho dotýkat, předmět nemá být mimo zaujaté polohy, ani výrazně před psem a už vůbec ne za psem. Za každou drobnou nepřesnost při označení si vysloužíte bodovou ztrátu.

Rychlost zaujetí polohy je rovněž kritériem pro bodové hodnocení každého jednoho označeného předmětu. Nejrychleji je samozřejmě možné označit vestoje, pes v tom případě ovšem musí opravdu „zaflekovat na místě“ – nesmí přešlapovat nebo předmět minout a potom se k němu vracet. O něco pomalejší je označení vsedě a ještě pomalejší označení vleže. Pokud ovšem máte správně a dostatečně rychle natrénovaný cvik „lehni,“ potom bude rychlé označení vleže velmi efektivní.

Spolehlivost je při označování předmětů naprosto klíčová, protože bodové hodnocení předmětů tvoří dvacet procent všech bodů, které můžete na stopě získat a pokud se o ně připravíte, budete mít co dohánět. A řekněme si upřímně – stopa může být pro psa různě těžká, můžete mít smůlu na obtížný terén, na nepříznivé počasí, nešikovného kladeče atd. Ale předměty jsou pořád téměř stejné a nechci tvrdit, že jsou to body zadarmo. Ale v některých případech mohou být snáze dostupné, než body za sledování stopy. Proto věnujeme předmětům hodně pozornosti a v budoucnu se k nim budeme ještě několikrát vracet. Protože jejich spolehlivé označování bude velmi ovlivňovat vaše úspěchy či neúspěchy v pachových pracích. Když budete mít krásnou stopu s drobnými chybami a jen díky neoznačení předmětů dostanete pouze 75 bodů, bude vás to velmi mrzet.

V tuhle chvíli byste měli zvážit všechna pro a proti, sebekriticky se podívat na možnosti vaše i vašeho psa a vybrat si jednu z poloh. V našem seriálu se budeme věnovat té nejběžnější – tedy poloze „LEHNI“.

Jdeme na to!

Pokud jste v poslušnosti zastánci klikr tréninku a „šejpujete,“ potom pro vás začátek bude hračka a můžete číst tak trochu mezi řádky. Pokud trénujete klasicky způsobem navádění, vezmeme to pěkně od začátku. Připravíme si předmět. Na úvod začneme nějakým koberečkem, textil je nejběžněji používaným materiálem pro předměty na stopě. Originál předmět na stopu, jak nám ho popisuje zkušební řád (budeme vycházet z mezinárodního zkušebního řádu IPO) má maximální rozměry 3 x 10 x 1 cm. Pro náš účel nácviku ale použijeme předmět větší, aby byl pro psa trochu srozumitelnější a pro nás jednodušší manipulace s ním. Zajdeme si do prodejny koberců a poprosíme o vzorek nebo jednoduše použijeme nějaký zbytek, který máme doma a ustříháme si předmět o velikosti cca 10 x 10 cm. Před použitím si předmět náležitě napachujeme, protože naším cílem není, aby pes označoval jakýkoliv předmět, který na stopě najde (což se vám může stát), ale pouze předmět, který bude obsahovat pach kladeče – v tuto chvíli tedy váš pach. Napachování předmětu znamená opatření předmětu pachem kladeče, což můžete udělat například tak, že si předmět na delší dobu dáte do kapsy, nebo ho během chvíle napachujete třením o partie vašeho těla, kde se pach koncentruje. Nikdy nepoužíváme předměty, které napachovala jiná osoba, nebo dokonce předměty, které přišly do styku s nějakou potravou. Na téma napachování a vypachování předmětů si budeme povídat v některém z dalších dílů, až se posuneme k cizím stopám a používání nových předmětů. V tuto chvíli nám stačí předmět pěkně napachovat vlastním pachem a jdeme na to!

Pro nácvik budeme používat jak jinak, než potravu.

Připravte si tedy pamlsky, granule, cokoli co bude pro vašeho psa v dané chvíli dostatečně atraktivní a také si zvolte vhodný povel, který budete pro označování předmětů používat. Na stopě jako takové samozřejmě žádný další pomocný povel k označení předmětu není povolen, na stopě používáme pouze jeden povel na začátku stopy a ten znamená obojí – tedy hledej stopu a po cestě najdi a označ předmět. Ale v tréninku potřebujeme žádoucí chování psův nějak označit, a na tréninkových stopách takový povel budeme používat velmi často. Osobně doporučuji povel „hledej,“ protože je srozumitelný a pro psůvoda snadno použitelný.

Krok č. 1

Předmět si položíme na zem, na něj položíme pamlssek, a ten následně zakryjeme rukou. V jaké pozici je pes je nám v tuto chvíli jedno, s největší pravděpodobností jakmile vezmete do ruky krmivo a dáte mu jasně najevo, že se blíží nějaká aktivita, bude na vás dotírat a bude očekávat, co přijde. Jakmile položíte na předmět pamlssek a rukou ho zakryjete, váš pes se s největší pravděpodobností začne do ruky dobývat. To je v pořádku. Pokud to bude dělat příliš násilným způsobem a používat drápy, vezměte si rukavice. Jeho aktivita je každopádně žádoucí. Co je ovšem podstatné – vy mu v tuto chvíli žádný povel dávat nebudete, nechceme, aby si pes lehal na povel „lehni“, ale chceme mu spojit s pozicí „lehni“ předmět – předmět bude v budoucnu povel. Tj. počkáme, co přijde. Pes se nám dobývá do ruky, a pokud máme psa chytrého (nebo naklikaného), dříve či později si sám od sebe lehne – buď proto, že začne nabízet chování, nebo jednoduše proto, že vleže se mu bude do vaší ruky snáze dostávat. Přesně v ten moment, kdy si pes lehne na zem, použijeme slovní pochvalu, kterou běžně používáme pro označení žádoucího chování a s pochvalou odklopíme ruku a odkryjeme pamlssek, který necháme psa sebrat. V této fázi tréninku NIKDY nedáváme pamlssek z ruky, ale necháváme psa, aby si ho sebral přímo z předmětu, protože chceme upevnit vazbu psa na předmět, nikoliv na naši osobu. V případě, že delší dobu pes nelehá, můžeme mu pomoci jemným tlakem na zadek a položit ho mechanicky. Následně předmět posuneme o kousek dál a několikrát zopakujeme. Průměrně inteligentní pes po třech až pěti pokusech okamžitě začne u předmětu lehat sám od sebe. V tuto chvíli pes sice ještě nereaguje na předmět, ale ve skutečnosti reaguje na nás – tedy na naši pozici dřep a ruka na předmětu. Ale to časem změníme, nebojte. Jakmile si pes začne sám automaticky lehat k předmětu, kdykoliv na něj položíte ruku s pamlskem, přidejte povel. Povel jako u každého tréninku přidáváme v začátku tak, že ho dáváme v momentě, kdy ho pes už plní, abychom spojili povel s chováním, které pes předvádí. Končíme stejně – pochvala, odklopení pamlsku, pes sbírá pamlssek. Lekci ukončíme a po malé pauze (nebo klidně až večer) můžeme pokračovat.

Krok č. 2

Pes už má spojený povel s lehnutím u předmětu, resp. v tuto chvíli u naší ruky. Abychom v něm probudili více chuti do tohoto cviku, zainteressujeme pomocníka, který nám psa podrží několik metrů od předmětu. Stejný scénář – předmět, pamlssek, ruka – vydáme povel „HLEDEJ“, s povelom pomocník vypouští psa, který by měl co nejrychleji přiběhnout a okamžitě zalehnout u předmětu. Jakmile se tak stane – bez ohledu na rychlost a přesnost psa – odměňujeme. Ještě před tím, než psovi dáme povel, můžeme ho i trochu nahecovat – ukázat předmět, „hele, co mám“ a ukázat granulku, aby byl správně motivovaný, protože zatím mu ten kousek koberce opravdu nic neříká. Trénujeme do té doby, než je pes opravdu správně motivovaný, a i když ho pomocník drží, viditelně se snaží se k předmětu dostat. V tuto chvíli nám jde především o motivaci na předmět a pochopení pozice zalehnutí přímo u předmětu. Jediné, na čem v tuto chvíli trváme, je, aby pes měl předmět mezi předními tlapkami – což nebude tak složité, protože tak se mu nejlépe bude sbírat ten pamlssek. NIKDY neodměňujeme psa, když leží jakkoliv šikmo, ale vždy pouze v této pozici.

Krok č. 3

Když máme správně namotivovaného psa, který se těší, jakmile uvidí předmět a utíká honem honem si k němu lehnout, můžeme začít pracovat na rychlosti a správné pozici, tedy začneme trvat na tom, aby pes ležel nejen s předmětem mezi předními tlapkami, ale především aby ležel rovně, tj. nevyvaloval se na bok. A to nejen ve fázi zalehnutí, ale také ve fázi, kdy u předmětu už leží a kdy už pamlskek sebral. Až do chvíle, než psa uvolníme, by měl totiž setrvat ve správné pozici „lehni“. Podle našeho již osvojeného vzorce „vždy zvyšujeme pouze jedno kritérium“ samozřejmě také vždy trénujeme pouze jedno kritérium! Na to nikdy nezapomínejte! Takže jakmile začnete pilovat rovnou pozici „lehni“, nesmíte chvíli hledět na rychlost, ale dbát pouze na přesnost a tu odměňovat bez ohledu na rychlost. A naopak – až potom začnete procvičovat rychlost zalehnutí, budete odměňovat rychlost bez ohledu na přesnost. Jediné, na čem musíte vždy trvat, je pozice předmětu mezi předními tlapkami. Protože bez té se v budoucnu zkrátka neobejdete. Jako třetí kritérium, které můžeme zvýšit, je zmenšení předmětu. Začneme postupně a dostaneme se až na požadovaných 3 x 10 cm. Psovi to bude s největší pravděpodobností úplně jedno, pokud je předmět kvalitně napachovaný, rozměry pes neřeší.

Krok č. 4

Zhruba po deseti až patnácti trénincích (záleží na vaší pili a možnostech vašeho psa) se dostanete do fáze, kdy bude označení předmětu přesvědčivé, rychlé a naprosto přesné. Opravdu není třeba to pilovat příliš dlouho, při učení předmětů platí, že jakékoliv delší setrvání v jedné fázi může být na škodu a zbytečně prodloužit fázi další. Proto s postupem do dalšího kroku příliš neotálejte – pokud jste ovšem spokojeni s úspěšností tréninku kroku předchozího. Čtvrtý krok bude poměrně zlomový. Až doteď jsme si pěkně hráli, nyní zapojíme mozek našeho psa na trochu větší obrátky. A to tak, že odbouráme celý povel, který jsme psovi dávali naším tělem. Už si nedřepneme k zemi a nepoložíme ruku na předmět, ale předmět na zem prostě položíme (viditelně položíme, aby si ho pes všiml, ideálně kousek před psa) a zůstaneme stát. Předmět dáváme na zem s povelu „hledej.“ Možná vás překvapí, že ačkoliv jste doteď mysleli, že váš pes povelu rozumí, bude na vás nechápavě koukat. Jak známo, psi daleko více vnímají naši řeč těla, než povely, protože ve své říši se domlouvají především prostřednictvím signálů těla a zvuky pouze minimálně. Neklesejte na mysl, je to otázka jednoho tréninku! V první fázi mu můžete na předmět ukázat, zopakovat povel, trochu ho namotivovat, a jakmile si lehne, tak opět odměnit – pochvalou a pamlskem, který opět umístíme na předmět, nedáváme z ruky. Budeme opakovat tak dlouho, dokud se pes nepřeorientuje ze sledování naší řeči těla až na sledování předmětu. Konec čtvrtého kroku by měl vypadat tak, že kdykoliv položíte (hodíte) předmět na zem, pes by měl okamžitě u předmětu zalehnout. Pokud budete správně trénovat, nebude mu třeba ani povel „hledej“, ale bude to dělat automaticky. Povelu se mu stane ležící předmět.

Krok č. 5

Máme krásné, rychlé a přesvědčivé označení předmětu, pes nesleduje nás, ale předmět, a je mu jedno, v jaké pozici se nacházíme. A tak je na čase zvednout další kritérium – a to je materiál. Podle zkušebnímu řádu můžeme používat jakékoliv dobře pachovatelné materiály, jako jsou např. textil, filc, kůže, dřevo nebo plast. Na sportovních stopách nikdy nenajdeme předměty z kovu. A abychom byli připravení na všechno, už v základním tréninku naučíme psa na různé materiály. Předměty si buď můžete zakoupit – hodně výrobců kynologických potřeb prodává předměty, které přesně odpovídají zkušebnímu řádu – nebo si je můžete sami doma snadno vyrobit. Zkušený stopař nic nevyhodí, ale všechno spotřebuje na předměty. Přesný rozměr v tuto chvíli nehraje až takovou roli, důležité bude střídání materiálu a kvalitní napachování předmětů před použitím. Hodit se může: jakýkoliv zbytek koberce nebo silnější látky, na kousky můžeme nařezat nehodící se dřevěné šatové ramínko, kožený pásek, ze kterého už jsme „vyrostli“, nebo plastovou hadici či víčko od malé krabičky. Stejně jako jsme v minulých dílech řešili barvu pamlsku vzhledem k barvě terénu, budeme jednou stejným způsobem řešit i barvu předmětu tak, aby pro psa nebyl příliš viditelný. Ale v tuto chvíli nám jde pouze o to, abychom střídali materiály a naučili psa spolehlivě označovat cokoli, co má náš pach. Třeba i kreditku nebo klíče od auta, aby ho v budoucnu na stopě nic nezaskočilo.

Standardní předměty z materiálu filc, kůže, dřevo

Předměty z různých materiálů

Krok č. 6

Posledním krokem, kterého potřebujeme dosáhnout ještě před tím, než položíme předmět do stopy, je přenesení označování předmětu do cizího prostředí. Až doposud jsme trénovali doma. V obýváku, na zahradě, případně na cvičáku... a nyní bychom měli psovi oživit trénink tak, že vezmeme s sebou předmět na procházku. A budeme označovat kdekoli. Položíme předmět na poli, na cestě, v lese, na louce, na silnici, vedle dětského hřiště, před obchodním centrem... zkrátka opravdu kdekoli, abychom psa ujistili v tom, že označování předmětu se může provádět kdekoli, kdykoli, a VŽDY z toho kouká nějaká odměna!!!

Bylo toho na vás dnes moc? Nezoufejte!

Na označování předmětů až do perfektního zvládnutí kroku č. 6 máte několik měsíců. Předměty začneme pokládat do stopy až ve chvíli, kdy odbouráme valnou část pamlsků, a k tomu se i ti nejpilnější z vás dostanou opravdu až na podzim. Ti méně pilní až na jaře příštího roku. Takže na předměty nemusíte tlačit. Samozřejmě, že čím dříve budete připravení, tím lépe. Protože hotový krok č. 6 můžete vesele procvičovat každý den i bez toho, abychom předměty zatím použili. Ale pokud se k němu dopracujete až na podzim, vůbec nic se nestane.

Milí stopaři, děkuji vám krásně za átek jara – užijte si sluníčko a stopujte a stopujte! Tím širším se s vámi pohybujete na shledanou, a kdo vydrží 40 minut v cyklické stopě, pohled už bude moci vyjít do šlapaných stop!

Stopám zdar!

Katka Houšková

www.katcinasmecka.cz

Foto: Katka Houšková, Zuzana Nováková

Co dát psovi na klíšťata a blechy aneb jak fungují různé typy antiparazitik?

Jaro je v plném proudu a k zimním problémům s blechami se přidávají klíšťata. Oteplilo se, prodloužil se den a s tím i délka procházek, takže je potřeba vymyslet pro naše mazlíčky nějakou ochranu proti těmto vnějším parazitům. Na trhu je spousta různých preparátů v různých formách, tak jak si vybrat to nejlepší právě pro našeho psa?

Při výběru vhodného přípravku musíme zvážit více faktorů.

O výběru rozhoduje v první řadě věk a hmotnost psa, některé přípravky nejsou doporučovány pro psy pod 2 kg nebo pro štěňata pod určitou věkovou hranicí (obvykle 8 týdnů). Také u starého psa, který bere trvale léky, je nutné zvážit přínosy a rizika použití určitých typů preparátů. Ne všechny přípravky byly testovány pro použití u březích a kojících fen. Samostatnou kategorií jsou psi, kteří trpí chronickým onemocněním ledvin, jater nebo kožními potížemi a alergiemi. V těchto případech je absolutně nutné probrat antiparazitární program s veterinárním lékařem!

Důležitá je také lokalita, ve které se pes pohybuje. Jiné intenzitě napadení klíšťaty bude vystavena čivava z paneláku, která se chodí venčit jen na sídliště než lovecký pes, který se několikrát týdně prohání po loukách a lesích. Musíme zvážit, jak často svého mazlíčka koupeme nebo jestli je to náruživý plavec, protože některé preparáty se častým stykem s vodou vymývají, snižuje se jejich účinnost a mohou být i toxické pro ryby a jiné vodní organismy. V neposlední řadě je třeba promyslet volbu přípravku s ohledem na soužití psa s dalšími členy domácnosti – některé přípravky jsou vysoce toxické pro kočky, jiné mohou při kontaktu s kůží vyvolat reakci u dětí nebo alergiků.

Spreje s fipronilem

Způsob použití a dávkování: Řídí se instrukcemi výrobce, zpravidla určitý počet stříků/kg živé hmotnosti zvířete. Sprej se aplikuje proti srsti rovnoměrně po celém těle zvířete. Po aplikaci

proniká účinná látka do povrchových vrstev kůže, kde se navazuje na epidermální buňky a buňky mazových žláz.

Délka účinku: Obvykle měsíc, což souvisí s přirozenou obměnou epidermálních buněk, které se postupně odlučují a tím dochází k odeznívání účinku přípravku.

Rozsah účinku: blechy, klíšťata, všenky, sametky

Výhody: Spreje lze bezpečně použít už u velmi malých mláďat ve věku 3 dní a starších. Téměř se nevstřebávají do organismu, působí pouze v povrchových vrstvách kůže.

Nevýhody: Nutnost aplikovat rovnoměrně na celé tělo zvířete vč. hlavy. Nutné aplikovat na kůži, ne jen na srst! Koupání a šamponování může snižovat a zkracovat dobu účinnosti přípravku.

Rizika: U citlivých jedinců kožní alergické reakce – svědění, pupínky, vypadávání srsti, zarudnutí kůže. Po olíznutí přípravku slinění, případně zvracení, vzácně se po aplikaci objevují přechodné neurologické potíže (deprese, nervozita, přecitlivělost). Nelze používat u zvířat s kožními změnami, kdy je porušena integrita kůže. Přípravek může dráždit kůži u dětí a citlivých jedinců, zejména krátce po ošetření, proto se doporučuje zabránit kontaktu s ošetřeným zvířetem prvních 24 hodin po aplikaci.

Spreje s permethrinem

Způsob použití a dávkování: Řídí se instrukcemi výrobce, zpravidla určitý počet stříků/kg živé hmotnosti zvířete. Sprej se aplikuje proti srsti rovnoměrně po celém těle zvířete. Po aplikaci proniká účinná látka do povrchových vrstev kůže, kde se navazuje na epidermální buňky.

Délka účinku: Obvykle měsíc, což souvisí s přirozenou obměnou epidermálních buněk, které se postupně odlučují a tím dochází k odeznívání účinku přípravku.

Rozsah účinku: blechy, klíšťata, všenky, vši, roztoči

Výhody: Téměř se nevstřebávají do organismu, působí pouze v povrchových vrstvách kůže.

Nevýhody: Nutnost aplikovat rovnoměrně na celé tělo zvířete vč. hlavy. Nutné aplikovat na kůži, ne jen na srst! Koupání a šamponování může snižovat a zkracovat dobu účinnosti přípravku. Permethrin je toxický pro vodní organismy, včely, plazy a kočky.

Rizika: Extrémně jedovaté pro kočky! Kočka se může otrávit i při kontaktu se psem čerstvě ošetřeným přípravku s permethrinem. U citlivých jedinců se vyskytují kožní alergické reakce – svědění, pupínky, vypadávání srsti, zarudnutí kůže. Po olíznutí přípravku slinění, případně zvracení, vzácně se po aplikaci objevují přechodné neurologické potíže (deprese, nervozita, přecitlivělost, třes). Nelze používat u zvířat s kožními změnami, kdy je porušena integrita kůže. Přípravek může dráždit kůži u dětí a citlivých jedinců, zejména krátce po ošetření, proto se doporučuje zabránit kontaktu s ošetřeným zvířetem prvních 24 hodin po aplikaci.

Obojky

Způsob použití a dávkování: Obojek se nasazuje na krk, musí být dostatečně pevně utažený, aby byl v kontaktu s kůží, ale nesmí zvíře škrtit. Obojek musí zvíře nosit stále, aby se účinná látka uvolňovala rovnoměrně a dostatečně chránila psa před parazity. Velikost se určuje podle délky obvodu krku psa, případně podle hmotnosti (dle instrukcí výrobce). V obojku jsou obsaženy účinné látky, které jsou z obojku průběžně uvolňovány a z místa kontaktu s kůží se šíří po celém povrchu těla psa.

Délka účinku: Dle konkrétního výrobce, u nejlevnějších kolem 3 měsíců, některé až 7-8 měsíců.

Rozsah účinku: různý dle účinných látek, téměř vždy blechy i klíšťata, variabilně všenky, sametky, komáři, pakomáři, svrab

Výhody: Kontinuální uvolňování malých množství účinné látky. V případě negativní reakce zvířete lze obojek sejmout a reakce během několika dní odezní. Účinná látka se vstřebává jen minimálně do organismu psa.

Nevýhody: Obojek musí být nasazen stále. S obojkem se do kontaktu dostává také majitel a ostatní členové domácnosti. Plná účinnost obojku nastává několik dní až týden po nasazení. U aktivnějších psů může dojít ke ztrátě obojku při hře nebo zachycením v křoví. Ne všechny obojky jsou voděodolné, některé se koupáním vymývají a zkracuje se doba jejich účinnosti. U dlouhosrstých psů může obojek způsobovat lámání a cuchání srsti, což je nežádoucí u výstavních jedinců. Obvykle musí dojít k přísátí parazita, aby došlo k jeho usmrcení.

Rizika: U citlivých jedinců dochází na krku v oblasti umístění obojku k vypadávání srsti, svědění, tvorbě strupů a boláků. V případně požití obojku mohou nastat zažívací potíže a neurologické symptomy odpovídající příznakům intoxikace (třes, křeče, slinění). Pokud nemá obojek bezpečnostní pojistku, která způsobí jeho přetržení při zachycení, hrozí psovi v nejhorším případě i udušení.

Tip: Účinná látka se z obojku uvolňuje prostřednictvím pórů, které se v průběhu nošení zanášejí mastnotou a nečistotami z kůže a srsti. Je dobré obojek cca 1x měsíčně sejmout, omýt v odmašťovacím prostředku (např. saponát na mytí nádobí), opláchnout čistou vodou a osušit. Před opětovným nasazením je dobré obojkem poklepat o pevnou podložku, aby se prášek v obojku „nakypřil“ a látka se z obojku lépe uvolňovala.

Spot-on přípravky („kapička za krk“)

Způsob použití a dávkování: Ampule s tekutým obsahem, který se aplikuje na kůži podél páteře od zátylku po lopatky, u větších jedinců se část dávky aplikuje nad kořen ocasu. Po aplikaci proniká účinná látka přes povrchové vrstvy kůže do mazových žláz a do krve, kde se navazuje na cirkulující bílkoviny krevní plasmy nebo je zpětně vychytávána buňkami mazových žláz a epidermálními buňkami kůže (dle typu účinné látky v přípravku).

Tablety

Způsob použití a dávkování:

Tablety, které se aplikují podle hmotnosti zvířete, obvykle ve formě žvýkacího pamlsku. Po vstřebání ze střeva se účinná látka navazuje na bílkoviny v krevní plazmě a v této formě cirkuluje v organismu.

Délka účinku: 1 – 3 měsíce podle konkrétního výrobku. Tablety se liší typem a množstvím účinných látek, případně jejich kombinací. Látky jsou z těla postupně vylučovány převážně žlučí do stolice.

Rozsah účinku: dle konkrétního přípravku – blechy, klíšťata, svrab

Délka účinku: Obvykle 4-5 týdnů, což souvisí s přirozenou obměnou kožních buněk, které se postupně odlučují a tím dochází k odeznívání účinku přípravku. U přípravku vázaného na plazmatické bílkoviny je účinek 12 týdnů.

Rozsah účinku: blechy, u většiny také klíšťata, variabilně komáři, svrab, všenky, sametky

Výhody: Topická aplikace v malém rozsahu, nevadí kožní léze, pokud nejsou přímo v místě aplikace. Některé přípravky mají i určitý repelentní efekt (odpuzují parazity).

Nevýhody: Koupání a šamponování může snižovat a zkracovat dobu účinnosti přípravku. Obvykle musí dojít k přísátí parazita, aby došlo k jeho usmrcení.

Rizika: U citlivých jedinců kožní alergické reakce – svědění, pupínky, vypadávání srsti, zarudnutí kůže v místě aplikace. Po olíznutí přípravku slinění, případně zvracení, vzácně se po aplikaci objevují přechodné neurologické potíže (deprese, nervozita, přecitlivělost, třes). Nelze používat u zvířat s kožními změnami, kdy je porušena integrita kůže v oblastech, kam se má přípravek aplikovat. Způsobuje přechodné slepení srsti, případně dočasnou změnu barvy srsti v místě aplikace. Přípravek může dráždit kůži u dětí a citlivých jedinců, zejména krátce po ošetření, proto se doporučuje zabránit kontaktu s ošetřeným zvířetem prvních 24 hodin po aplikaci.

Výhody: Perorální aplikací se obchází nutnost aplikovat přípravek na kůži u pacientů s kožními lézemi. Účinnost přípravku se nesnižuje koupáním ani šamponováním. Účinek přípravku je rovnoměrný po celém těle zvířete. Přípravky byly testovány i u plemen trpících mutací genu MDR1 a byly dobře snášeny i jedinci s MDR1 -/-. Přípravky mají velké toleranční rozmezí, tzn. ani při požití vyšší dávky nejsou sledovány žádné vedlejší účinky nebo příznaky intoxikace. Přípravek není vylučován do okolí zvířete, nepředstavuje riziko pro jiné organismy ani pro majitele. Vzhledem ke způsobu vylučování přípravků z organismu lze přípravek aplikovat i u psů s onemocněním ledvin.

Nevýhody: U citlivých jedinců se vzácně objevují přechodné zažívací obtíže – zvracení, případně průjem. Musí dojít k přísátí parazita, aby došlo k jeho usmrcení.

Rizika: U pacientů, kteří užívají dlouhodobě léky, musí použití přípravku důkladně zvážit veterinární lékař pro možnou interakci antiparazitika a léčiva v krevním oběhu (vzájemné „soutěžení a vytlačování“ některých přípravků při vazbě na plazmatické proteiny). Vzhledem k vylučování přípravku prostřednictvím jater do žluče by neměly být tyto přípravky podávány psům s jaterním onemocněním nebo podezřením na jaterní problémy vrozeného či získaného charakteru (např. portosystemický zkrat).

Na dnešním trhu je opravdu z čeho vybírat.

Veterinárních přípravků proti parazitům máme tedy na trhu širokou škálu a každý majitel by měl pečlivě zvolit správný typ antiparazitika podle individuální potřeby svého psa, ideálně po konzultaci s veterinárním lékařem. Je třeba si uvědomit, že většina přípravků na trhu nemá dobrý repelentní účinek – parazity neodpuzují a jejich smrt je způsobena až kontaktem s tkáňovými tekutinami nebo krví hostitele po přisátí. I když mají být schopny usmrtit parazita v krátké době po přisátí, nelze zcela vyloučit riziko přenosu některých chorob.

U psů z vysoce zamořených lokalit lze doporučit kombinaci systémového antiparazitika s lokálně působícím repelentním přípravkem. Repelenty mají obvykle velmi krátkou účinnost, snadno se smývají vodou a musí být aplikovány v častých intervalech. Existují také různé domácí recepty na odvary nebo extrakty z bylin s repelentním účinkem. Tyto přípravky nemají ověřenou účinnost a je třeba zvážit, zda kombinace vysoce aromatických bylin s alkoholem nebo octem nebude ošetřenému zvířeti spíše vadit.

Na závěr nezbyvá než popřát všem čtenářům i jejich mazlíčkům krásné teplé jaro bez kousanců a štípanců od hmyzu všeho druhu.

MVDr. Lucie Veselá
www.vetallia.cz
Foto: © Vetallia, s.r.o.

Vetallia

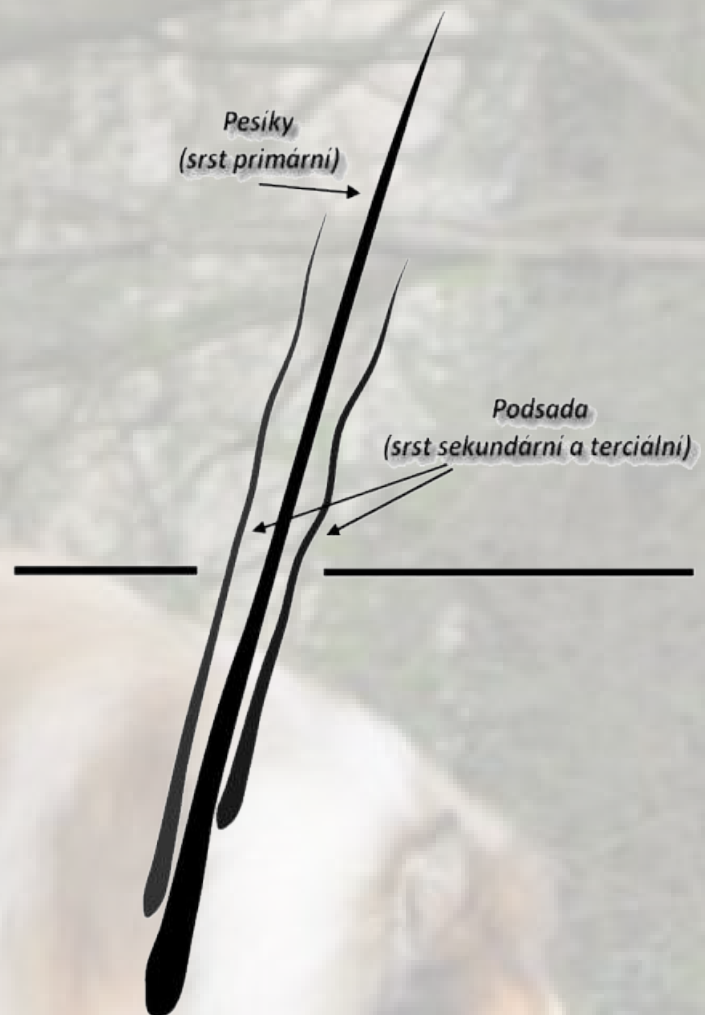
Proč se někteří pejsci neholí mašinkou?

Nejprve bych chtěla všem říci, že pejskům roste srst proto, aby je chránila před mechanickým poškozením a před povětrnostními vlivy, jako je chlad nebo naopak sluneční svit, vítr a déšť. Možná to zní divně od člověka, kterého živí psí salon krásy, ale salony přece nejsou od toho, aby v nich střihači holili hlava nehlava každého psa, který k nim zavítá. Jsou přeci plemena psů, u nichž je holení naprosto nevhodné, zatím co u jiných, dodržíme-li samozřejmě dermatologické zásady, se nic neděje a pejskovi to může do jisté míry i prospět. A jak to tedy je?

Nejprve si pojďme vysvětlit pár základních věcí...

Podsada (srst sekundární a terciální) – je kratší, chloupky jsou tenké, ale husté a mívají velmi světlou barvu. Vnitřní struktura u chlupu podsady není plně vyvinutá, nebo zcela chybí, kutikula nebývá dokonale uspořádána, a proto některé keratinové destičky vyčnívají a mají tendenci se chytat za další vystupující destičky sousedního chlupu. To je to známé filcování srsti. Podsada vypadává dvakrát do roka, ale protože je jí v zimním období opravdu hodně, tak to jarní línání je vždy skutečně silné. Přes léto je podsady podstatně méně, ale přeci tam je. Jen to línání na podzim skoro nepoznáme.

Pesíky (srst primární) – jsou jakousi pláštěnkou, po které stéká voda při dešti, aby se nedostala na podsadu. Chlupy pesíku jsou výrazně delší a rostou tlusté, s plnou vnitřní strukturou, ve které se může ukládat hojně množství pigmentu. Proto pesíky nosí vlastní zbarvení zvířete a mění se přibližně dvakrát do roka, ale plynulým postupným způsobem. Pesíky i podsada vyrůstají z tak zvané složité folikuly, takže několik chlupů podsady a jeden až tři pesíky vyrůstají z kůže v jakémsi trsu. Je dobré si připomenout, že u přírodních psovitých šelem srst roste a líná v pravidelných cyklech a nemusí se jí nijak pomáhat, aby se uvolnila. Podsada i pesíky tedy samy vytvoří ve folikule místo pro nový chlup. Volně žijící divoké psovité šelmy mají dobře vyvinuté mazové žlázy, které opravdu skvěle fungují, takže chemické složení mazu nepodléhá zkáze a kvalitně chrání kůži i srst před virovým, bakteriálním, nebo plísňovým onemocněním.

Šlechtěním jsme ale porušili genetický kód, který u divokých psovitých šelem zaručoval bezproblémovou a funkční srst jak v létě, tak i v zimě. I mazové žlázy šlechtěním psů postrádají kvalitní tvorbu mazu, který u našich vyšlechtěných mazlíčků velmi rychle oxiduje a místo, aby chránil, stává se živnou půdou pro plísně, kvasinky, bakterie a viry. O koupání pejsků už jsem psala, ale šlechtěním jsme změnilí velmi podstatně růstový režim jak podsady, tak i pesíků a to v dnešní době dělíme do několika kategorií. Nejpočetnější kategorií je takzvaná střední srst, která obsahuje jak pesíky, tak i podsadu. Ale protože jsme šlechtěním přenastavili dobu uvolnění chlupu z folikuly, tak střední srst dělíme ještě na čtyři další podkategorie.

Kategorie srsti můžeme rozdělit na čtyři základní

Pokud se podíváte na srst vlka, tak zjistíte, že vlčí srst má podsadu, která slouží podobně, jako váš svetr (v zimním období), nebo tričko (v letním období).

Od vlčí srsti takovou nejpřirozenější a nejlépe fungující srst mají němečtí ovčáci, severská plemena a další plemena s podobnou srstí. To znamená, že mají dobře vyvinutou podsadu a dobře vyvinuté pesíky, které se umí z folikuly dobře uvolnit a mění se v pravidelných cyklech. Říkáme o ní, že je to srst **střední přirozeného charakteru**. Doporučuji úpravu hřebenem a kartáčem alespoň každých čtrnáct dní, při línání však častěji.

Někdy se stává, že je třeba línající podsadě opravdu pomoci a důkladně jí vyčesat. Pokud chcete, aby kůže i srst byly v dobré kondici, doporučila bych koupání s regeneračním balzámem minimálně dvakrát do roka, ale čtyřnozí zákazníci mi chodí do salonu každé tři měsíce a v případě, že pesek nenavštěvuje výstavy je to dostačující. U výstavních jedinců buď vždy tři až sedm dní před výstavou s tím, že intervaly nebudou delší než měsíc.

Další variantou jsou psi se **střední srstí ovčáckých plemen** s prodlouženými a ne pravidelně rostoucími pesíky, přičemž i podsada je stále bohatě zastoupená. Dobře známe kolii, šeltii, belgického ovčáka groenendael a tervueren, briarda... Přeshlechtěním jim pesíky nevypadávají v pravidelných intervalech, ale čím delší jsou růstové fáze, tím delší je i srst. Takže na čumáku můžou být krátké chloupky s krátkou růstovou fází, ale na krku, zadních nohou a těle je růstová fáze prodloužená na rok i více let dle rasy. Jejich srst se ale v té poslední telogenní fázi umí dobře odloučit z folikuly a uvolní tak své místo novému chlupu. Někdy se stává u dlouhých pestíků, že srst střídá první (anagen) a druhou (katagen) růstovou fází, než se po několika vystřídání dostane do třetí telogenní fáze a uvolní ve folikule místo. Takový chlup poznáte podle toho, že se v pravidelných intervalech zesiluje a ztenčuje. Podsada se většinou mění podobně jako u přírodních plemen. A nemá problém s uvolněním z folikuly. Doporučuji opravdu pravidelné kartáčování srsti a koupání v podobném režimu jako u srsti přírodní.

Třetím typem srsti je **srst střední hrubosrstá**. Podsada je až na některé výjimky dobře vyvinutá, hustá a funkční. Dobře se v telogenní fázi odlučuje z folikuly. Pesíky rostou silné, dobře probarvené, a to především v první anagenní fázi. Ve druhé katagenní fázi chlup slábne a ztrácí plnou barvu, v poslední telogenní fázi se neumí z folikuly odloučit a proto jim pomáháme tak zvaným trimováním, o kterém bych se chtěla zmínit v další kapitole.

Poslední variantou **střední srsti** je srst zvaná **kokr, setr, retrívr**. Zde více, či méně neposluhává podsada. Roste si, jak chce. Abych to upřesnila, tak podsada má tendenci přerůstat přes pesíky. U zlatých retrívrů to třeba budete hledat, kde že jim přerůstá podsada, ale stačí psa nechat vykastrovat a za půl roku budete vidět, o čem je řeč. Našemu čtrnáctiletému zlatému retrívrovi roste podsada i z obočí. U některých loveckých plemen je třeba trimovat z přerůstající podsady hlavu a uši, u jiných plemen se musím zaměřit i na jiné partie. V této skupině opravdu musím vyzdvihnout kokršpaněly, kde je to skutečně velmi výrazné na první kouknutí. U těch bych tento název povýšila na **střední srst jemnou**. Podsada jim přes pesíky roste tak výrazně, že je nutné ji na zádech trimovat a zespodu jim mnohdy tvoří bohatou sukýnku. Chcete-li připravit amerického nebo anglického kokršpaněla na výstavu, vyzbrojte se trpělivostí a rozhodně to vyžaduje pravidelnou úpravu. Kokři jsou celkově takoví mastnější a tak se na jejich přerostlou podsadu ledacos chytne. Koupání doporučuji v poněkud kratších intervalech. V průměru dva týdny, nebo i v kratších cyklech dle potřeby.

Všechny tyto typy střední srsti nedoporučuji holit.

Nemluvím zde o šetrné do-úpravě nůžkami dle standardu, ale o celkovém nešetrném holení mašinkou. Při pravidelném holení jim přestanou růst pesíky a místo nich roste jenom podsada, která ale neumí odpuzovat vodu, špatně schne a tak může pejsek snadno nastydnout. U kokršpanělů se říká, že stačí jedno oholení a zkdurnatí jim srst. Viděla jsem kokrů hodně a minimálně u poloviny je to pravda. Takže, kdo má ambice na uchovnění a výstavu, rozhodně se vyhněte holení. U křížence zlatého retrívrů jsem po jisté době opakovaného holení pozorovala celkové slábnutí srsti. Také se stává, že po obnažení kůže se úplně zastaví růst srsti a potom se kůže musí zregenerovat a donutit, aby zase tvořila srst. Jsou případy, že srst už nikdy nerostla v původní kvalitě, jako před oholením. Proto, až se budete rozhodovat, zda dáte svého psa do salonu oholit, nebo zregenerovat,

podívejte se, do jaké kategorie v typologii srsti patří. Je to jednoduché. V případě, že má podsadu i pesíky, nechte pejskovi v salonu udělat regenerační koupání s malou šetrnou do-úpravou.

Ruku na srdce...

Byla bych ráda, aby si tento článek vzali k srdci také někteří veterináři a přestali tak posílat do salonů pejsky se střední srstí na oholení, místo na regeneraci. Přitom je to finančně pro zákazníka stejné, ale regenerace je pro psa daleko šetrnější. Mašinka totiž není náhradou za kartáč a hřeben. Do salonu ať přijdou na regeneraci srsti. V salonu pejska vyčešeme, vykoupeme, dáme regenerační balzám a vysušíme. Také mu můžeme dát zábal s maskou pro výživu kůže. Při tom ho zbavíme šetrným způsobem přebytečné podsady, která již na těle psa filcuje. Je velmi těžké přesvědčit zákazníka, že oholit kolii není nutné, protože je pro ni lepší zregenerovat. Veterinář je totiž poslal na oholení, protože už se s jehlou při očkování přes vrstvu podsady nedostane.

Nyní děkujeme za pozornost a budeme se těšit, že k nám budou chodit pejsci na regenerační koupání, aby měli krásnou srst a zdravou kůži.

Text a foto: Jarmila Kašparová

<http://www.strihaniupravapsu.cz/>

<http://www.strihaniupravapsu.estranky.cz>

<https://www.facebook.com/salon.argos.strihani.uprava.psu/>

Internetový kynologický magazín eCanis

redakce@ecanis.cz

Šéfredaktorka

Iveta Panýrková

panyrkova@ecanis.cz

Redakce

Naděžda Aronová, aronova@ecanis.cz

Iveta Panýrková, panyrkova@ecanis.cz

Michaela Weidnerová, weidnerova@ecanis.cz

Project manager

Michal Svoboda

michal@crnet.cz

Sídlo:

eCanis media, s.r.o.

J. Boreckého 1002/21

370 11 České Budějovice 2

Tel. +420 722 613 220

www.ecanis.cz

www.eCanis.cz

Další číslo vychází
16. května 2018